Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání

JEDNOTNÉ PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY DO OBORŮ VZDĚLÁNÍ S MATURITNÍ ZKOUŠKOU 2019

Souhrnná závěrečná zpráva

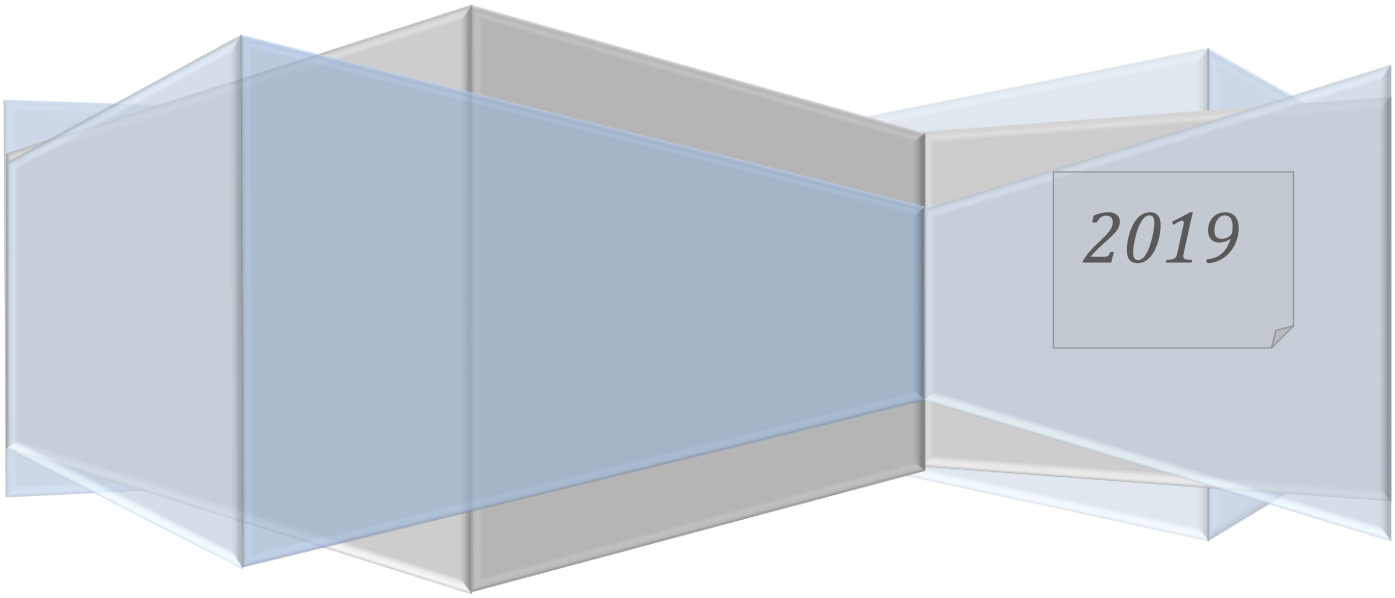

Obsah

1 Úvod 4
2 Model jednotné přijímací zkoušky 2019 4
3 Harmonogram – nejdůležitější termíny 6
4 Úpravy IS CERTIS 7
5 Příprava testové dokumentace včetně specifikace jednotlivých testů a uzpůsobení podmínek pro konání testů uchazečů se SVP 7
5.1 Český jazyk a literatura 7
5.1.1 Specifikace testů pro osmiletá gymnázia 7
5.1.2 Specifikace testu pro šestiletá gymnázia 8
5.1.3 Specifikace testu pro čtyřleté obory vzdělání a nástavbového studia s maturitní zkouškou 8
5.2 Matematika 8
5.2.1 Specifikace testů pro osmiletá gymnázia 9
5.2.2 Specifikace testu pro šestiletá gymnázia 9
5.2.3 Specifikace testu pro čtyřleté obory vzdělání a nástavbového studia s maturitní zkouškou 9
5.3 Úprava podmínek uchazečům se speciálními vzdělávacími potřebami 10
6 Přihlašování – termíny, počty, párování 12
6.1 Přihlašování uchazečů a termíny zkoušek 12
6.2 Důležité termíny spojené s přihlašováním uchazečů k řádným termínům JPZ 12
6.3 Náhradní termín 13
7 Výroba a distribuce zkušební dokumentace 14
7.1 Výroba zkušební dokumentace JPZ 14
7.2 Distribuce zkušební dokumentace JPZ 15
8 Realizace jednotných testů na školách 16
8.1 Řádný termín konání jednotných testů 16
8.2 Náhradní termíny konání jednotných testů 17
9 Zpracování dat a hodnocení didaktických testů 18
9.1 Odesílání dat ze školy do IS CERTIS 18
9.2 Hodnocení uzavřených úloh didaktických testů 18
9.3 Hodnocení otevřených úloh didaktických testů 18
9.3.1 Příprava na hodnocení otevřených úloh, výběr a počet superraterů a raterů 18
9.3.2 Hodnocení otevřených úloh 19
10 Zpracování a předávání výsledků JPZ 19
11 Informační podpora organizace JPZ 2019 21

11.1.1 Webové stránky Ministerstva školství a Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání..... 21
11.1.2 Facebookový profil Jednotné přijímačky..... 21
11.1.3 Metodická podpora středním školám..... 21
11.1.4 E-learningové školení pro výchovné poradce základních škol..... 22
11.1.5 Helpdesk a informační materiály..... 22
11.1.6 Krajské a školní zprávy..... 22
12 Rozpočet JPZ..... 22
13 Závěr..... 22
13.1 Dílčí poznatky..... 23
13.2 Výsledky uchazečů o vzdělávání na středních školách – regionální pohled..... 24
13.3 Relace MZ2019 a JPZ2015..... 26
13.3.1 Český jazyk a literatura – relace MZ2019 a JPZ2015..... 27
13.3.2 Matematika – relace MZ2019 a JPZ2015..... 28
13.4. Doporučení pro vzdělávací systém..... 30
13.4.1 V oblasti kvality vzdělávání:..... 30
13.4.2 V rámci konceptu vzdělávacího systému:..... 31
13.4.3 V rámci řešení lokálních disproporcí výsledků vzdělávání:..... 31
14 Přílohy..... 32
14.1 Příloha č. 1 − Komentovaná analýza účasti a výsledků (samostatný soubor)..... 32
14.2 Příloha č. 2 − Seznam zkratek..... 32

1 Úvod

Na základě výstupů z pokusného ověřování organizace přijímacího řízení do oborů vzdělání s maturitní zkouškou s využitím povinné přijímací zkoušky ve školním roce 2014/2015 připravilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) návrh na úpravu zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon. Předmětem návrhu bylo zavedení jednotné přijímací zkoušky do oborů s maturitní zkouškou, úpravy se týkaly znění § 60 až 64 školského zákona. Pozměněný návrh byl na jaře 2016 Parlamentem České republiky schválen. Dne 8. 6. 2016 byl ve Sbírce zákonů ČR uveřejněn zákon č. 178/2016 Sb., kterým se měnily výše uvedené paragrafy zákona č. 561/2004 Sb. Na podzim 2016 pak MŠMT vydalo vyhlášku č. 353/2016 Sb., která blíže upřesňovala organizaci a zajištění jednotné přijímací zkoušky na jednotlivých školách a stanovovala pravidla pro podání přihlášky, konání zkoušky i přijetí žáků na základě výsledků.

Realizací jednotné přijímací zkoušky bylo na základě legislativních předpisů pověřeno Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání (CZVV, Centrum). To připravilo dokumenty *Specifikace požadavků pro jednotnou přijímací zkoušku v přijímacím řízení na střední školy v oborech vzdělání s maturitní zkouškou – český jazyk a literatura* a *Specifikace požadavků pro jednotnou přijímací zkoušku v přijímacím řízení na střední školy v oborech vzdělání s maturitní zkouškou – matematika*. V těchto dokumentech byly definovány požadavky na vědomosti a dovednosti, které mohou být ověřovány v rámci jednotné přijímací zkoušky na osmiletá gymnázia, šestiletá gymnázia nebo čtyřleté obory a nástavbová studia s maturitní zkouškou. Po připomínkovém řízení (účastnily se ho mj. Národní ústav pro vzdělávání (NÚV), Česká školní inspekce (ČŠI), asociace středních škol) byla finální verze uveřejněna na stránkách www.cermat.cz. Veškeré aktuální informace a dokumenty jsou uveřejněny na webových stránkách Centra věnovaných jednotné přijímací zkoušce prijimacky.cermat.cz.

V listopadu 2018 MŠMT novelizovalo vyhlášku č. 353/2016 Sb., ve které byl nově v § 13 rozveden způsob úprav podmínek uchazečům se speciálními vzdělávacími potřebami, v § 13a definována podporující osoba, dále byla nově zařazena Příloha č. 1 (vymezení kategorií uzpůsobení konání přijímací zkoušky pro uchazeče se speciálními vzdělávacími potřebami) a Příloha č. 2 (formulář Doporučení školského poradenského zařízení pro úpravu podmínek přijímání ke vzdělávání). Novela vyhlášky č. 353/2016 Sb. nabyla účinnosti 1. 11. 2018 a je k dispozici zde.

2 Model jednotné přijímací zkoušky 2019

Stejně jako v předchozích letech se v prvním kole přijímacího řízení do oborů středního vzdělání zakončených maturitní zkouškou na jaře 2019 konala jednotná přijímací zkouška (JPZ). JPZ se nekonala v rámci přijímacího řízení do oborů vzdělání, v nichž je jako součást přijímacího řízení stanovena rámcovým vzdělávacím programem talentová zkouška, s výjimkou oboru vzdělání *Gymnázium se sportovní přípravou*.

Uchazeči měli možnost podat přihlášku až na dvě střední školy (nebo až na dva obory vzdělání, případně odborná zaměření podle školního vzdělávacího programu v rámci jedné školy), přičemž takovýmto uchazečům bylo umožněno konat JPZ v řádném termínu na každé z těchto škol. Pokud se žák v prvním nebo druhém termínu nemohl dostavit ke konání testů, například z důvodu nemoci, a omluvil se řediteli školy do 3 pracovních dnů od termínu konání zkoušky, mohl konat JPZ v náhradním termínu.

Uchazeči skládali JPZ formou didaktického testu z předmětu český jazyk a literatura a předmětu matematika a její aplikace, přičemž varianty testů byly různé pro čtyřleté a nástavbové obory vzdělání, pro šestiletá gymnázia a pro osmiletá gymnázia.

Obsah testů vycházel z platných pedagogických dokumentů, tj. z příslušných vzdělávacích oblastí Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV), a to v souladu s níže deklarovanými zásadami:

1) Testy pro uchazeče z 9. ročníku základní školy (čtyřleté obory vzdělání na středních školách) a pro uchazeče o nástavbové obory vzdělání vycházely z celého rozsahu RVP ZV.
2) Testy pro uchazeče z 5. ročníku základní školy (osmiletá gymnázia) vycházely z rozsahu učiva RVP ZV na 1. stupni základní školy.
3) Testy pro uchazeče ze 7. ročníku základní školy (šestiletá gymnázia) vycházely z přiměřeného rozsahu učiva ze vzdělávacího obsahu vymezeného pod bodem 1).

Termíny konání písemných testů jednotné zkoušky:

Obory středních škol	***První kolo – první termín***	***První kolo – druhý termín***	***Náhradní termín k prvnímu termínu***	***Náhradní termín k druhému termínu***
Čtyřleté a nástavbové	***12. 4. 2019***	***15. 4. 2019***	***13. 5. 2019***	***14. 5. 2019***
Šestileté a osmileté	***16. 4. 2019***	***17. 4. 2019***	***13. 5. 2019***	***14. 5. 2019***

Centrum muselo připravit sady testů ve třech různých variantách pro celkem 4 termíny. Dohromady tak bylo vytvořeno 13 různých testových zadání pro český jazyk a literaturu a 12 různých zadání pro matematiku.

Zkušební dokumentace pro první a druhý řádný termín JPZ byla vytištěna v CZVV a distribuována přímo do středních škol, ve kterých se jednotné testy konaly. Pro každého uchazeče byl vytištěn jeden testový sešit a jeden personalizovaný záznamový arch pro každou jím konanou zkoušku. Zkušební dokumentace byla kompletována a balena samostatně pro příslušné učebny, do kterých byli uchazeči předem zařazeni při procesu přihlašování.

Pro náhradní termíny byla zkušební dokumentace pro jednotlivé uchazeče zpřístupněna středním školám v digitální podobě v informačním systému CERTIS (IS CERTIS). Pro uchazeče, kteří byli přihlášeni k náhradnímu termínu, byla zkušební dokumentace vytištěna přímo ve střední škole, ve které se zkouška konala.

Testování ve školách proběhlo metodou tužka a papír, přičemž čistý čas na vykonání testu z českého jazyka a literatury byl 60 minut a čistý čas na vykonání didaktického testu z matematiky 70 minut. Uchazečům se speciálními vzdělávacími potřebami ředitelé středních škol upravili podmínky pro konání zkoušky v souladu s platným doporučením školského poradenského zařízení (ŠPZ).

Výsledky JPZ konaných v řádném termínu předalo CZVV ředitelům středních škol 28. dubna 2019. U uchazečů, kteří konali testy ve dvou termínech, byly ředitelům škol zpřístupněny výsledky z obou termínů, přičemž pro rozhodnutí o přijetí mohli ředitelé využít pouze lepší dosažený výsledek v testu z daného předmětu. Ředitelé škol následně zveřejnili pořadí uchazečů podle výsledku hodnocení v přijímacím řízení včetně kritérií hodnocení přijímacího řízení nejpozději do 2 pracovních dnů od předání výsledků testů CZVV škole, respektive do 2 pracovních dnů po posledním termínu stanoveném pro konání školní přijímací zkoušky (byla-li stanovena).

3 Harmonogram – nejdůležitější termíny

JPZ 2019 byla realizována podle harmonogramu uvedeného v tabulce:

Úkol	Termíny/splněno
Stanovení tzv. bližších podrobností k organizaci konání jednotné zkoušky	28. 10. 2018
Informace na webu CZVV	4. 11. 2018
E-mail s informacemi pro SŠ	30. 11. 2018
E-mail s informacemi pro ZŠ	2. 12. 2018
E-mail s informacemi pro krajské úřady	2. 12. 2018
Informační semináře v rámci KOSS MZ pro management	22. 10. až 5. 12. 2018
Poskytnutí ilustračních testů školám	14. 1. 2019
Vyhlášení JZS MŠMT	15. 1. 2019
Poskytnutí ilustračních testů veřejnosti na webu CZVV	8. 2. 2019
Poskytnutí metodického pokynu k přihlašování školám	15. 2. 2019
Předání údajů z přihlášek uchazečů Centru – 1. a 2. termín	8. 3. 2019
Zveřejnění informačního materiálu pro uchazeče ke konání testů JPZ	14. 3. 2019
Zpřístupnění pozvánek k jednotným testům ředitelům škol	18. 3. 2019
Tisk zkušební dokumentace – JPZ18 – 1. a 2. termín	11. 3. 2019–10. 4. 2019
Distribuce ZD do zkušebních míst – 1. a 2. termín	4. 4. 2019–9. 4. 2019
Konání 1. a 2. termínu jednotných testů	12. 4. 2018–17. 4. 2019
Termíny konání jednotných testů – 1. termín – čtyřleté obory	12. 4. 2019
Termíny konání jednotných testů – 2. termín – čtyřleté obory	15. 4. 2019
Termíny konání jednotných testů – 1. termín – víceletá gymnázia	16. 4. 2019
Termíny konání jednotných testů – 2. termín – víceletá gymnázia	17. 4. 2019
Hodnocení a předání výsledků školám – 1. a 2. termín	12. 4. 2018–27. 4. 2019
Hodnocení otevřených úloh didaktických testů	12. 4. 2019–26. 4. 2019
Hodnocení uzavřených úloh	12. 4. 2019–22. 4. 2019
Ex post validační komise	24. 4. 2018–26. 4. 2019
Zpřístupnění lepšího výsledku z 1. a 2. termínu školám	28. 4. 2019
Generování ohodnocených ZA lepšího výsledku za 1. a 2. termín	28. 4. 2019
Zpřístupnění horšího výsledku z 1. a 2. termínu školám	28. 4. 2019
Generování ohodnocených ZA horšího výsledku za 1. a 2. termín	28. 4. 2019
Termíny konání jednotných testů – 1. náhradní termín – všechny obory	13. 5. 2019
Termíny konání jednotných testů – 2. náhradní termín – všechny obory	14. 5. 2019
Hodnocení a předání výsledků školám – náhradní termín	13. 5. 2019–18. 5. 2019
Hodnocení otevřených úloh didaktických testů	13. 5. 2019–17. 5. 2019
Ex post validační komise	17. 5. 2019–18. 5. 2019
Termín předání výsledků školám – 1. a 2. náhradní termín	20. 5. 2019
Zveřejnění signálních výsledků JPZ19	6. 6. 2019
Předání krajských zpráv s výsledky jednotlivým OŠ KÚ	31. 8. 2019
Předání školních zpráv se souhrnnými výsledky středním školám	31. 8. 2019
Předání školních zpráv se souhrnnými výsledky základním školám	31. 8. 2019

4 Úpravy IS CERTIS

Na základě zkušeností z realizace jednotných přijímacích zkoušek v roce 2017 a 2018 byly školám poskytnuty funkcionality, které zefektivnily procesy realizace přijímacího řízení v rámci aplikace IS CERTIS. Některé části aplikace byly navíc oproti roku 2018 optimalizovány, a tím poskytly výrazně vyšší uživatelský komfort.

5 Příprava testové dokumentace včetně specifikace jednotlivých testů a uzpůsobení podmínek pro konání testů uchazečů se SVP

Obsah didaktických testů pro oba předměty je definován v dokumentech[1] *Specifikace požadavků pro jednotnou přijímací zkoušku v přijímacím řízení na střední školy v oborech vzdělání s maturitní zkouškou – český jazyk a literatura* a *Specifikace požadavků pro jednotnou přijímací zkoušku v přijímacím řízení na střední školy v oborech vzdělání s maturitní zkouškou – matematika*. Oba dokumenty vycházejí z příslušného RVP ZV. Obsah didaktických testů respektuje také *Doporučené učební osnovy pro český jazyk a literaturu a matematiku pro základní školu* (MŠMT, 2011). Pro 4 termíny přijímacího řízení bylo třeba připravit testovou sadu pro uchazeče o osmiletá gymnázia, šestiletá gymnázia a čtyřleté obory vzdělání s maturitní zkouškou, tj. 12 testových sešitů pro každý z předmětů (pro ČJL navíc jeden pro SP).

5.1 Český jazyk a literatura

Didaktický test pro uchazeče o **čtyřleté obory** a obory nástavbového studia je s ohledem na cílovou skupinu koncipován jinak než testy pro osmiletá a šestiletá gymnázia. Vzhledem k tomu, že tento test je určen všem uchazečům o čtyřleté vzdělávání na SŠ zakončené maturitní zkouškou a všem uchazečům o obory nástavbového studia, tedy bez odlišení jednotlivých oborů, musí většina úloh ověřovat osvojení zcela základního učiva a pouze menší část úloh může mít charakter rozlišující. U testů pro uchazeče o **vzdělávání na víceletých gymnáziích** je princip konstrukce testu zcela opačný. V případě těchto testů totiž není cílem ověřit, zda uchazeči zvládají učivo na úrovni průměrného žáka 5., resp. 7. ročníku, ale umožnit ředitelům škol vybrat z uchazečů ty, kteří jsou v dané populaci nadprůměrní a u nichž lze tedy předpokládat, že náročné studium na víceletém gymnáziu zvládnou. Proto tyto testy obsahují ve větší míře úlohy, při jejichž řešení je nutné provést více myšlenkových operací či propojit různé oblasti učiva, vyskytují se v nich také výchozí texty náročnější na porozumění.

5.1.1 Specifikace testů pro osmiletá gymnázia

Počet úloh: 28, z toho 6 otevřených a 22 uzavřených

Počet bodů: 50

Časový limit: 60 minut

Typy úloh a jejich zastoupení v testu[2]

- 6 otevřených úloh (32 %)
- 14 úloh multiple-choice s výběrem ze 4 alternativ (28 %)
- 5 dichotomických úloh (20 %)
- 2 přiřazovací úlohy (14 %)

[1] https://prijimacky.cermat.cz/menu/specifikace-pozadavku-k-jpz

[2] Podíl bodů v %, které je možné za vyřešení těchto úloh získat.

- 1 uspořádací úloha (6 %)

Obsah testu – viz *Specifikace požadavků pro jednotnou přijímací zkoušku v přijímacím řízení na střední školy v oborech vzdělání s maturitní zkouškou – český jazyk a literatura* – část A1.

5.1.2 Specifikace testu pro šestiletá gymnázia

Počet úloh: 28, z toho 6 otevřených a 22 uzavřených

Počet bodů: 50

Časový limit: 60 minut

Typy úloh a jejich zastoupení v testu:[2]

- 6 otevřených úloh (32 %)
- 14 úloh multiple-choice s výběrem ze 4 alternativ (28 %)
- 5 dichotomických úloh (20 %)
- 2 přiřazovací úlohy (14 %)
- 1 uspořádací úloha (6 %)

Obsah testu – viz *Specifikace požadavků pro jednotnou přijímací zkoušku v přijímacím řízení na střední školy v oborech vzdělání s maturitní zkouškou – český jazyk a literatura* – část A2.

5.1.3 Specifikace testu pro čtyřleté obory vzdělání a nástavbového studia s maturitní zkouškou

Počet úloh: 30, z toho 6 otevřených a 24 uzavřených

Počet bodů: 50

Časový limit: 60 minut

Typy úloh a jejich zastoupení v testu:[3]

- 6 otevřených úloh (30 %)
- 17 úloh multiple-choice s výběrem ze 4 alternativ (34 %)
- 4 dichotomické úlohy (16 %)
- 2 přiřazovací úlohy (14 %)
- 1 uspořádací úloha (6 %)

Obsah testu – viz *Specifikace požadavků pro jednotnou přijímací zkoušku v přijímacím řízení na střední školy v oborech vzdělání s maturitní zkouškou – český jazyk a literatura* – část A3.

5.2 Matematika

Didaktický test pro uchazeče o **čtyřleté obory a obory nástavbového studia** je zaměřen na úlohy využívající osvojení znalostí a dovedností převážně v základní a standardní úrovni obtížnosti. Okrajově jsou zastoupeny nadstandardní úlohy nebo úlohy předpokládající matematickou gramotnost žáka. Test není určen výhradně zájemcům o gymnázia, ale díky dostatečnému počtu úloh v základní úrovni obtížnosti (tzv. úlohy pro minimálního žáka) by měl být použitelný pro přijímací zkoušky do všech oborů ukončených maturitní zkouškou. Test pro uchazeče o **osmiletá gymnázia** obsahuje úlohy využívající osvojení znalostí a dovedností v základní a standardní úrovni obtížnosti. Nižší zastoupení mají nadstandardní úlohy a okrajově úlohy předpokládající matematickou gramotnost žáka. Test je určen

[3] *Podíl bodů v %, které je možné za vyřešení těchto úloh získat.*

výhradně zájemcům o gymnázia. Test pro uchazeče o **šestiletá gymnázia** obsahuje úlohy využívající osvojení znalostí a dovedností převážně ve standardní úrovni obtížnosti. Jsou zastoupeny i úlohy v základní úrovni obtížnosti a okrajově i nadstandardní úlohy nebo úlohy předpokládající matematickou gramotnost žáka. Test je určen výhradně zájemcům o gymnázia.

5.2.1 Specifikace testů pro osmiletá gymnázia

Počet úloh: 14

Počet bodů: 50

Časový limit: 70 minut

Typy úloh a jejich zastoupení v testu:[3]

- 8 otevřených úloh (66 %)
- 1 svazek dichotomických úloh (8 %)
- 4 úlohy multiple-choice s výběrem z 5 alternativ (16 %)
- 1 svazek přiřazovacích úloh (10 %)

Mezi otevřenými úlohami je 1 geometrická konstrukční úloha za 6 bodů (tj. 12 % bodů v testu) a zbývajících 7 je úzce otevřených celkem za 27 bodů (tj. 54 % bodů).

Obsah testu – viz *Specifikace požadavků pro jednotnou přijímací zkoušku v přijímacím řízení na střední školy v oborech vzdělání s maturitní zkouškou – matematika* – část A1.

5.2.2 Specifikace testu pro šestiletá gymnázia

Počet úloh: 16

Počet bodů: 50

Časový limit: 70 minut

Typy úloh a jejich zastoupení v testu:

- 10 otevřených úloh (64 %)
- 1 svazek dichotomických úloh (8 %)
- 4 úlohy multiple-choice s výběrem z 5 alternativ (16 %)
- 1 svazek přiřazovacích úloh (12 %)

Mezi otevřenými úlohami jsou 3 tzv. široce otevřené úlohy, u nichž se hodnotí nejen výsledek řešení (odpověď), ale i postup řešení. Do testu jsou zařazeny i 2 geometrické konstrukční úlohy, za které je možné získat 5 bodů (10 % bodů v testu).

Obsah testu – viz *Specifikace požadavků pro jednotnou přijímací zkoušku v přijímacím řízení na střední školy v oborech vzdělání s maturitní zkouškou – matematika* – část A2.

5.2.3 Specifikace testu pro čtyřleté obory vzdělání a nástavbového studia s maturitní zkouškou

Počet úloh: 16

Počet bodů: 50

Časový limit: 70 minut

Typy úloh a jejich zastoupení v testu:

- 11 otevřených úloh (68 %)
- 1 svazek dichotomických úloh (8 %)
- 3 úlohy multiple-choice s výběrem z 5 alternativ (12 %)
- 1 svazek přiřazovacích úloh (12 %)

Mezi otevřenými úlohami jsou 3 tzv. široce otevřené úlohy, u nichž se hodnotí nejen výsledek řešení (odpověď), ale i postup řešení. Do testu jsou zařazeny i 2 geometrické konstrukční úlohy, za které je možné získat 5 bodů (10 % bodů v testu).

Obsah testu – viz *Specifikace požadavků pro jednotnou přijímací zkoušku v přijímacím řízení na střední školy v oborech vzdělání s maturitní zkouškou – matematika* – část A3.

5.3 Úprava podmínek uchazečům se speciálními vzdělávacími potřebami

Uzpůsobení podmínek pro přijímací zkoušku vychází z § 13 vyhlášky č. 353/2016 Sb., kde je uvedeno:

(1) Uchazeči se speciálními vzdělávacími potřebami ředitel školy upraví podmínky přijímacího řízení a uzpůsobí konání přijímací zkoušky podle doporučení školského poradenského zařízení.

(2) Pro účely této vyhlášky se uchazeči se speciálními vzdělávacími potřebami s nárokem na úpravu podmínek přijímacího řízení a uzpůsobení konání přijímací zkoušky dělí do kategorií podle druhu znevýhodnění uvedených v příloze č. 1 k této vyhlášce.

(3) Doporučení obsahuje údaje o zařazení uchazeče do příslušné kategorie a návrh úprav podmínek přijímacího řízení podle přílohy č. 1 k této vyhlášce. Doporučení se uchazeči vydává ve dvou vyhotoveních. Vzor formuláře doporučení obsahuje příloha č. 2 k této vyhlášce.

(4) Ředitel školy zajistí, aby v jedné učebně konali zkoušku pouze uchazeči se stejným časovým limitem pro vypracování jednotné zkoušky nebo školní přijímací zkoušky.

(5) Ředitel školy upraví uchazeči podle odstavce 1 v souladu s doporučením školského poradenského zařízení zkušební dokumentaci jednotné zkoušky, případně zadání školní přijímací zkoušky. Při úpravě zkušební dokumentace jednotné zkoušky postupuje ve spolupráci s Centrem.

(6) Pro uchazeče se zrakovým postižením, u nichž z doporučení školského poradenského zařízení vyplývá požadavek na zvětšení písma zadání, poskytne Centrum řediteli školy testový sešit v otevřeném formátu bezprostředně před konáním zkoušky. Úpravu testového sešitu zajistí ředitel školy.

(7) Pro uchazeče se zrakovým postižením, u nichž z doporučení školského poradenského zařízení vyplývá požadavek na zadání v Braillově písmu, připraví Centrum testový sešit v Braillově písmu.

(8) Pro uchazeče se sluchovým postižením, jejichž prvním jazykem je český znakový jazyk, připraví Centrum obsahově upravený písemný test z českého jazyka a literatury, který ověřuje znalost českého jazyka na úrovni A2 podle Společného evropského referenčního rámce.

(9) Upravit podmínky přijímacího řízení a uzpůsobit konání jednotné zkoušky lze pouze na základě předchozího informovaného souhlasu zletilého uchazeče nebo zákonného zástupce uchazeče. V případě, že z doporučení školského poradenského zařízení vyplývá možnost využít počítač nebo služeb podporující osoby, musí být informovaný souhlas podle věty první učiněn ve škole po projednání s uchazečem a jeho zákonným zástupcem, a to nejpozději 10 dní před konáním příslušné zkoušky. V případě, že z doporučení školského poradenského zařízení vyplývá možnost využít kompenzační pomůcku, která je ve vlastnictví základní školy, jíž je uchazeč žákem, musí být informovaný souhlas

podle věty první učiněn ve škole po projednání s uchazečem, jeho zákonným zástupcem a příslušnou základní školou, a to nejpozději 10 dní před konáním příslušné zkoušky. V ostatních případech se informovaný souhlas uděluje ve školském poradenském zařízení.

Uchazeči se speciálními vzdělávacími potřebami byli rozděleni do následujících skupin a v jejich rámci pak dále rozděleni podle délky navýšení (o 25 %, 50 %, 75 %, 100 %). Počty uchazečů v jednotlivých skupinách jsou uvedeny v následující tabulce.

Počty přihlášených uchazečů v rámci jednotlivých skupin v řádném termínu JPZ[4]

PUP ZKRATKA	C4-A	C4-B	C6-A	C6-B	C8-A	C8-B
O-100	94	67	2	1	4	2
O-25	3 653	3 181	136	112	370	323
O-50	435	356	8	6	37	32
O-75	32	21	2	1	3	4
SP-100	17	6	-	-	-	-
ZP_A-100	11	5	1	1	1	1
ZP_A-75	10	9	1	1	3	2
ZP_B-100	20	15	-	-	1	1
ZP_B-75	7	6	-	-	-	-
ZP_BR-100	2	2	-	-	-	-
PUP ZKRATKA	**M4-A**	**M4-B**	**M6-A**	**M6-B**	**M8-A**	**M8-B**
O-100	94	67	2	1	4	2
O-25	3 661	3 185	136	112	370	323
O-50	436	357	8	6	37	32
O-75	32	21	2	1	3	4
SP-100	19	6	-	-	-	-
ZP_A-100	11	5	1	1	1	1
ZP_A-75	10	9	1	1	3	2
ZP_B-100	20	15	-	-	1	1
ZP_B-75	7	6	-	-	-	-
ZP_BR-100	2	2	-	-	-	-

ZP_A – uchazeči se zrakovým postižením, kteří potřebují pouze zvětšení písma, nepožadují obsahové úpravy ZD (jsou schopni rýsovat a číst zvětšené obrázky)
ZP_B – uchazeči se zrakovým postižením, pro něž je čtení obrázků a rýsování smyslově nedostupné
ZP_BR – uchazeči s požadavkem na ZD v braillském písmu
PC – v doporučení ŠPZ je požadavek na zápis pomocí PC
O – ostatní
SP – uchazeči, jejichž mateřským jazykem je český znakový jazyk

Na základě zpracování přihlášek byly vytvořeny vzory upravené zkušební dokumentace a připraveny otevřené formáty testových sešitů, které byly v den zkoušky distribuovány informačním systémem CERTIS (IS CERTIS) na jednotlivé školy dle požadavků z přihlášek. Úpravy testové dokumentace (zvětšení písma pro žáky ZP_A a ZP_B) byly v kompetenci ředitele příslušné střední školy. Centrum zajistilo výrobu zkušební dokumentace pro uchazeče zařazené do ZP_BR a SP. Tato zkušební dokumentace byla dodána středním školám v rámci distribuce.

[4] *C8, M8 – osmiletá gymnázia, C6, M6 – šestiletá gymnázia, C4, M4 – čtyřleté obory, A/B – označení termínu*

6 Přihlašování – termíny, počty, párování

6.1 Přihlašování uchazečů a termíny zkoušek

V souladu s platnou právní úpravou může každý uchazeč konat JPZ ve dvou termínech. Uchazečům se započítává pouze lepší výsledek z každého testu. **Místo konání JPZ určuje termín zkoušek,** v 1. termínu zkoušek koná uchazeč zkoušku na škole uvedené v 1. pořadí, ve 2. termínu zkoušek koná uchazeč zkoušku na škole uvedené v 2. pořadí[5].

Přihlašování proběhlo v termínu od 18. února do 8. března 2019. Školy obdržely metodické pokyny a měly k dispozici zpřístupněnou aplikaci pro přihlašování uchazečů dne 15. února 2019. Informace o zpřístupnění metodického pokynu byla školám zaslána e-mailem.

Uchazeči o studium podávali vyplněné přihlášky středním školám k datu 1. března 2019, přičemž hlásil-li se uchazeč na dvě střední školy, podal stejnou přihlášku se stejným pořadím škol ředitelům obou těchto škol.

6.2 Důležité termíny spojené s přihlašováním uchazečů k řádným termínům JPZ

18. 2. 2019	Termín zpřístupnění přihlašovací aplikace pro projekt Přijímačky 2018 ředitelům škol.
1. 3. 2019	Poslední možný termín, kdy mohli uchazeči předat svou vyplněnou a podepsanou přihlášku řediteli školy.
8. 3. 2019	Termín ukončení přihlašování pro školy.
20. 3. 2019	Termín, kdy CZVV vygenerovalo školám pozvánky k jednotným testům. Pozvánky bylo možné odesílat také elektronicky.

Počet přihlášených škol v roce 2019 dle krajů

Kraj	Počet přihlášených škol
Hlavní město Praha	162
Jihočeský	72
Jihomoravský	105
Karlovarský	28
Kraj Vysočina	51
Královéhradecký	57
Liberecký	40
Moravskoslezský	117
Olomoucký	72
Pardubický	61
Plzeňský	45
Středočeský	117
Ústecký	74
Zlínský	59
Celkový součet	**1 060**

[5] *Pokud uchazeč podá současně přihlášku na gymnázium se sportovní přípravou, potom koná 1. termín jednotných zkoušek na této škole.*

Počet přihlášek a počet spárovaných škol

	Počet přihlášek	Spárováno (uchazeč podal dvě a více přihlášek)	Nespárováno (uchazeč podal jednu přihlášku)
4LETÉ OBORY	118 899	107 407	11 492
6LETÉ OBORY	9 657	8 091	1 566
8LETÉ OBORY	34 119	29 112	5 007
Celkový součet	**162 675**	**144 610**	**18 065**

Počet přihlášek k JPZ 2019 po krajích (kraj sídla střední školy)

Kraj	4LETÉ OBORY		6LETÉ OBORY		8LETÉ OBORY	
	1. ŘT	2. ŘT	1. ŘT	2. ŘT	1. ŘT	2. ŘT
Hlavní město Praha	10 663	9 320	2 259	2 076	4 884	4 701
Jihočeský	4 113	3 420	290	212	924	638
Jihomoravský	7 254	6 201	1 023	807	2 347	1 871
Karlovarský	1 384	1 196	38	-	541	383
Kraj Vysočina	2 921	2 411	131	20	730	361
Královéhradecký	3 405	2 972	458	297	908	474
Liberecký	2 316	1 972	69	6	596	369
Moravskoslezský	7 246	6 220	442	247	1 424	929
Olomoucký	3 766	3 144	340	199	1 080	741
Pardubický	3 799	2 882	-	-	824	589
Plzeňský	3 332	2 711	295	180	970	728
Středočeský	5 355	4 570	61	1	5 355	4 570
Ústecký	4 661	4 012	62	-	1 025	550
Zlínský	4 267	3 386	112	32	707	436
Celkový součet	**64 482**	**54 417**	**5 580**	**4 077**	**22 315**	**17 340**

6.3 Náhradní termín

Náhradní termíny JPZ byly stanoveny pro všechny obory (čtyřleté obory, nástavbové studium i víceletá gymnázia) na 13. května 2019 za 1. řádný termín a na 14. května 2019 za 2. řádný termín.

Přihlašování uchazečů k náhradnímu termínu provedl ředitel školy do IS CERTIS na základě uznání omluvy uchazeče z příslušného 1. nebo 2. řádného termínu. Metodický pokyn k zadání omluvy/přihlášení uchazeče byl školám poskytnut 17. dubna 2019, přičemž školy měly tuto informaci zanést do IS CERTIS nejpozději do 26. dubna 2019. Metodický pokyn k organizaci a konání náhradního termínu jednotných testů byl školám zpřístupněn v IS CERTIS 21. dubna 2019. Školy byly o zpřístupnění metodického pokynu informovány předem hromadným e-mailem.

Počet přihlášek k náhradnímu termínu JPZ 2019 po krajích (kraj sídla střední školy)

KRAJ	8LETÉ OBORY	6LETÉ OBORY	4LETÉ OBORY
Hlavní město Praha	60	40	118
Jihočeský	8	4	24
Jihomoravský	35	10	50
Karlovarský	10	-	14
Kraj Vysočina	3	1	16
Královéhradecký	11	6	23
Liberecký	6	1	10
Moravskoslezský	19	6	60
Olomoucký	8	3	26
Pardubický	6	-	27
Plzeňský	24	10	36
Středočeský	38	1	51
Ústecký	11	1	23
Zlínský	7	1	28
Celkový součet	**246**	**84**	**506**

Část zkušební dokumentace k náhradnímu termínu byla školám zpřístupněna v IS CERTIS dne 12. května 2019, přičemž tato část zkušební dokumentace sestávala ze záznamových archů, prezenční listiny a protokolu o průběhu zkoušky v učebně. Testové sešity byly školám zpřístupněny v den konání náhradního termínu, 13. a 14. května 2019, s více než dvouhodinovým předstihem před začátkem konání příslušného testu. O těchto skutečnostech byly školy rovněž vyrozuměny prostřednictvím hromadného e-mailu.

7 Výroba a distribuce zkušební dokumentace

7.1 Výroba zkušební dokumentace JPZ

Výroba zkušební dokumentace jednotné přijímací zkoušky proběhla v tiskovém produkčním a kompletačním centru CZVV (dále jen TPKC) ve dnech 10. 3. 2019 až 30. 3. 2019.

Koncept harmonogramu výroby vycházel z limitujících podmínek data ukončení přihlašování k JPZ a nutného termínu zahájení distribuce na střední školy. Výsledkem analýzy disponibilního času bylo zjištění, že pro realizaci výroby 4 885 049 tiskových stran (v roce 2018 se jednalo o 4 708 562 tiskových stran, meziročně jde o nárůst o 3,7 %) zkušební dokumentace je k dispozici pouze 15 pracovních dní.

	Přihlášených uchazečů	Zkušebních míst	Distribučních beden	Tiskových stran
První zkušební termín	89 576	1 120	1 376	2 704 514
Druhý zkušební termín	73 108	1 108	1 283	2 180 535

Pro úspěšnou realizaci kompletní výroby zkušební dokumentace v rozsahu český jazyk a matematika bylo nezbytné přijmout opatření k jinému rozložení pracovní doby, kdy výroba probíhala ve dvou desetihodinových směnách, a zbylé 4 hodiny byly věnovány údržbě tiskového systému.

I přes zavedená opatření se nepodařilo během plánovaných 15 výrobních dnů úkol splnit, ale bylo nutno během 16 výrobních dnů realizovat plánovanou výrobu v objemech, které jsou uvedeny v tabulce. To představuje reálnou hrozbu pro další období, kdy v souladu s populačními trendy hrozí, že za nezměněných organizačních podmínek nebude Centrum schopno řádně a bezpečně JPZ produkovat. Je třeba na tomto místě konstatovat, že systém konání jednotných přijímacích zkoušek ve dvou termínech za současného demografického stavu vytěžuje technologie TPKC na samu horní mez. TPKC je sice koncipováno pro dvousměnný provoz, ale v osmihodinových směnách. Rizika budoucího demografického vývoje mezi lety 2020 až 2025, kdy se má středními školami provalit populační vlna s maximem až o 20 % početnější žákovské klientely, než kolik činí současná, vylučují technickou realizaci za stejných podmínek. Cesty řešení spočívají ve zrušení druhého termínu nebo v posunu termínu přihlašování na dřívější datum a prodloužení výrobního období.

Přestože je celá koncepce realizace JPZ postavena na technologiích vyvinutých pro společnou část maturitní zkoušky (SČ MZ), nebylo z ekonomických důvodů možné zcela kopírovat všechny procesy. Ve výrobě se to projevilo v tom, že k distribuci byly místo klasických maturitních modrých plastových přepravek použity papírové krabice z pětivrstvé lepenky. Ekonomická bilance nasazení papírových krabic vychází příznivě, protože poštovné, které hradí CZVV za školy za návrat plastových bezpečnostních přepravek, je významně o desítky procent vyšší než cena papírové krabice. Navíc CZVV nedisponuje natolik rozsáhlým parkem bezpečnostních přepravek a nezbytná manipulace s vraceným bednami by dvojnásobně zatížila školy.

7.2 Distribuce zkušební dokumentace JPZ

Distribuce do škol byla zajištěna dodavatelský způsobem. Společně s distribucí dokumentace k JPZ proběhla distribuce písemných prací z českého jazyka a literatury a písemných prací z cizího jazyka pro maturitní zkoušku, které se dle JZS konaly ve dnech 10. a 11. dubna 2019. Samotná distribuce proběhla ve dvou subetapách. V termínu 4. až 5. dubna 2019 byl uskutečněn rozvoz do všech krajů kromě Hlavního města Prahy, Středočeského a Plzeňského, Ústeckého, Karlovarského a Libereckého do nich pak ve dnech 8. a 9. dubna 2019.

O termínu a času distribuce dokumentace byly školy informovány prostřednictvím IS CERTIS, kde byl uveden přesný čas doručení. Školy v IS CERTIS potvrdily seznámení s navrženým časem. Ředitelé škol měli možnost uvést až 3 pověřené osoby, které budou oprávněny převzít zkušební dokumentaci.

Oprávněnost převzetí pak stvrzují tyto osoby znalostí jednorázového kódu, který je součástí informace uvedené v IS CERTIS. Navíc ředitelům škol a jimi určeným osobám pověřeným převzetím dokumentace zasílá IS CERTIS jeden pracovní den před distribucí informační SMS, kde je zopakován termín a čas doručení a ověřovací kód.

Distribuce zkušební dokumentace JPZ 2019
počet zkušebních míst (nikoli škol), do nichž byla rozvezena zadávací dokumentace v jednotlivé dny distribuce

Kraj	Datum distribuce				
	4. 4.	5. 4.	8. 4.	9.4.	Celkem
Liberecký	-	-	36	12	**48**
Jihočeský	46	35	-	-	**81**
Hlavní město Praha	1	-	105	82	**188**
Jihomoravský	64	52	-	-	**116**
Olomoucký	50	29	-	-	**79**
Královéhradecký	42	25	-	-	**67**
Plzeňský	-	-	36	21	**57**
Moravskoslezský	93	48	-	-	**141**
Kraj Vysočina	32	30	-	-	**62**
Ústecký	-	-	37	54	**91**
Středočeský	-	-	68	54	**122**
Pardubický	21	46	-	-	**67**
Zlínský	31	35	-	-	**66**
Karlovarský	-	-	22	9	**31**

8 Realizace jednotných testů na školách

8.1 Řádný termín konání jednotných testů

Testování ve školách probíhalo dle jednotného zkušebního schématu (JZS), které bylo zveřejněno všem zúčastněným stranám, tedy školám a uchazečům o přijetí na střední školy. Při tvorbě zkušebního schématu byly zohledněny podněty a připomínky ze strany škol. Nejčastější připomínka se týkala požadavku na co možná nejkratší přestávku mezi testy. Proti tomu však stál požadavek na uzpůsobení času konání zkoušky pro uchazeče rozhodnutím ředitele na základě doporučení školského poradenského zařízení. Pro tvorbu jednotného zkušebního schématu byla rozhodná následující pravidla:

- Uchazeči mají mezi jednotnými testy přestávku v délce minimálně 35 minut (tato délka přestávky se týká uchazečů se 100% navýšením času).
- Uchazeči s určitým navýšeným časovým limitem konají zkoušku v samostatné učebně.
- Uchazeči s časovým navýšením 50, 75 a 100 % budou zahajovat druhou zkoušku v daný den (tj. český jazyk a literatura) vždy o 15, 35 resp. 50 minut později oproti uchazečům bez navýšení časového limitu a s navýšením 25 %. Tím bylo dosaženo zkrácení celého JZS a zejména času

mezi zkouškami. Tato úprava byla realizována na základě podnětů ředitelů škol s cílem, aby uchazeči a rodiče nesetrvávali ve škole příliš dlouhou dobu.

- Čas zahájení zkoušky v učebně musí odpovídat času, který je stanoven jednotným zkušebním schématem. V mimořádných případech (např. prodloužení úvodní administrace, organizační nebo technické potíže) je možné zahájit zkoušku nejpozději do času před jejím plánovaným ukončením dle JZS a současně tak, aby zkouška byla ukončena před zahájením zkoušky následující. Zkoušku však není možné zahájit dříve, než je stanoven čas zahájení zkoušky dle JZS.

Kapacitu učeben si stanovily školy samy, přičemž maximální možná kapacita uchazečů v učebně limitovaná technologií výroby byla 17 uchazečů. Ředitel školy měl možnost v rámci přihlášení přesazovat uchazeče dle svého rozhodnutí.

Samotné automatické rozsazení (pokud je ředitel školy zvolil) umožňovalo rozsadit uchazeče dle parametru abecedního pořadí příjmení a jmen uchazečů nebo dle evidenčního čísla, přičemž u obou variant je bylo možné zvolit samostatně pro obory vzdělání. Ředitel mohl individuálně volit rozsazení pro 1. a 2. termín a pro žáky s PUP a intaktní.

Rozsadit zatržené | Tisk | Zavřít

		Umístěných	Neumístěných	Chybně umístěných	Řazení	Obory samostatně	Rozsadit
1. termín	Intaktní	0	0	0	○ příjmení ○ ev. č.	○ ano ○ ne	☐ rozsadit
	PUP	0	0	0			☐ rozsadit
2. termín	Intaktní	0	0	0	○ příjmení ○ ev. č.	○ ano ○ ne	☐ rozsadit
	PUP	0	0	0			☐ rozsadit

Testování proběhlo bez mimořádných opatření a organizačních incidentů. Organizaci a průběh jednotných testů řídili ve školách ředitelé škol nebo jimi pověření zástupci. Funkci zadávajícího učitele dle doporučení CZVV měli vykonávat, pokud to bylo možné z organizačních a personálních důvodů, zadavatelé certifikovaní pro maturitní zkoušku v souladu s vyhláškou č. 177/2009 Sb. V průběhu konání testů a po jejich ukončení nebyly zaznamenány žádné stížnosti ze strany uchazečů zpochybňující objektivitu a regulérnost průběhu zkoušek ve školách. V ojedinělých případech, zejména pokud zkoušky zadávali necertifikovaní zadavatelé, se vyskytly problémy s rozdáním personalizovaných záznamových archů. Docházelo tak k situacím, kdy uchazeči psali do cizího záznamového archu a jejich výsledek by tak nebyl správně přiřazen. Péčí řídicího a dohledového centra CZVV (RDC CZVV) byly tyto nestandardní postupy ve spolupráci se školami vyřešeny.

8.2 Náhradní termíny konání jednotných testů

Testování ve školách proběhlo dne 13. a 14. 5. 2019 dle stejného časového rozvrhu jako v řádném termínu. Pravidla pro aplikaci JZS zejména s ohledem na žáky s přiznaným uzpůsobením podmínek byla stejná jako v řádném termínu.

Vzhledem k malému počtu konajících uchazečů byli tito žáci do zkušebních učeben rozsazeni centrálně informačním systémem péčí oblastních manažerů RDC CZVV. Kapacitu učeben si školy volily samy již v rámci přihlašování k řádnému termínu. Zkušební dokumentaci si školy realizující náhradní termín vytiskly pomocí IS CERTIS, digitalizovaná část dokumentace musela být tištěna výhradně na tiskárně datového a digitalizačního terminálu (DDT).

Samotné testování proběhlo bez mimořádných opatření a organizačních incidentů. Organizaci a průběh jednotných testů řídili ve školách ředitelé škol nebo jimi pověření zástupci. Funkci zadavatele vykonávali stejně jako v termínu řádném dle doporučení Centra zadavatelé certifikovaní pro maturitní zkoušku v souladu s vyhláškou č. 177/2009 Sb. V průběhu konání testů a po jejich ukončení nebyly zaznamenány žádné incidenty.

9 Zpracování dat a hodnocení didaktických testů

9.1 Odesílání dat ze školy do IS CERTIS

Digitalizace zkušební dokumentace proběhla bezprostředně po konání jednotlivých testů. Digitalizaci zajišťoval odpovědný pracovník určený ředitelem školy, který má oprávnění pro práci na datovém digitalizačním terminálu. Zpravidla tuto činnost realizovali vyškolení školní maturitní komisaři.

Při digitalizaci a odeslání dávek se nevyskytly žádné vážnější technické nedostatky. Jediný zásadní problém byl zaznamenán v případě krizových scénářů, kdy škola uchazeče opomněla přihlásit. Jednalo se však o jednotlivé případy. Následný proces zpracování dat byl řízen oblastními manažery logistiky. Zmíněné potíže však neměly vliv na včasnost zpracování a hodnocení výsledků jednotných testů.

9.2 Hodnocení uzavřených úloh didaktických testů

Seznam zkoušek pro dva řádné a dva náhradní termíny konání jednotných testů:

- Matematika pro 5. ročníky, didaktický test
- Matematika pro 7. ročníky, didaktický test
- Matematika pro 9. ročníky, didaktický test
- Český jazyk pro 5. ročníky, didaktický test
- Český jazyk pro 7. ročníky, didaktický test
- Český jazyk pro 9. ročníky, didaktický test

Celkem bylo pro každý termín (dva řádné a dva náhradní) připraveno ve spolupráci s dodavatelem digitalizačních služeb 6 typů záznamových archů. Každý záznamový arch obsahoval jak otevřené, tak i uzavřené úlohy.

Hodnocení uzavřených úloh proběhlo automatizovaně v IS CERTIS porovnáním vytěžené odpovědi žáka ze záznamového archu s klíčem správných řešení.

9.3 Hodnocení otevřených úloh didaktických testů

9.3.1 Příprava na hodnocení otevřených úloh, výběr a počet superraterů a raterů

Určujícím vstupním faktorem pro stanovení počtu a výběr raterů a superraterů byl čas na posouzení žákovských řešení otevřených úloh a počet uchazečů, kteří příslušnou zkoušku konali.

Rateři jsou pedagogové, kteří absolvovali odbornou přípravu na výkon funkce ratera o délce minimálně 5 hodin. Většina z nich měla zkušenosti z ratingu otevřených úloh (OÚ) v rámci předchozích ročníků maturitní zkoušky nebo pokusného ověřování jednotné přijímací zkoušky.

Hodnocení OÚ bylo v IS CERTIS nastaveno tak, aby každý výřez úlohy hodnotila dvojice raterů, přičemž výsledné hodnocení bylo uloženo jen v případě jejich shody. Současně byly v IS CERTIS nastaveny časové koeficienty (normy počtu ohodnocených výřezů, např. koeficient 0,1 odpovídá deseti ohodnoceným výřezům za 1 minutu) pro předmět matematika i český jazyk a literatura.

Počty výřezů a přidělené časové koeficienty

Předmět	Počet výřezů	Časový koeficient	Stanovený počet výřezů k ohodnocení za hodinu
Matematika	3 343 332	0,5–0,05	120–1 200
Český jazyk a literatura	1 425 984	0,5–0,05	120–1 200

Předmětoví koordinátoři před zahájením hodnocení OÚ připravili a v případě potřeby i v průběhu hodnocení aktualizovali pokyny raterům pro hodnocení a přiřazování bodových hodnot u jednotlivých úloh.

K hodnocení OÚ bylo vyčleněno a odborně připraveno 376 raterů matematiky a 111 raterů českého jazyka a literatury.

9.3.2 Hodnocení otevřených úloh

O výsledném hodnocení v případě neshody raterů nebo při nečitelnosti zápisu žákovského řešení rozhodovali superrateři. Superratery byli předmětoví koordinátoři sekce evaluačních nástrojů CZVV nebo vybraní nejzkušenější rateři. K řízení hodnocení OÚ a řešení neshod mezi hodnoceními dvojicí raterů bylo vyčleněno 13 superraterů matematiky a 7 superraterů českého jazyka a literatury.

Počty úloh (včetně podúloh) v testu a počet výřezů po předmětech

Zkouška	1. řádný termín		2. řádný termín		1. náhradní termín		2. náhradní termín	
	počet úloh	počet výřezů	počet úloh	počet výřezů	počet úloh	počet výřezů	počet úloh	počet výřezů
MA 5. roč.	199	363 432	19	272 422	12	1 452	16	1 520
MA 7. roč.	16	87 728	16	64 048	14	602	15	480
MA 9. roč.	22	1 369 236	22	1 175 658	21	4 074	20	2 680
ČJL 5. roč.	9	172 026	9	128 952	10	1 280	11	1 056
ČJL 7. roč.	9	49 275	8	32 000	10	430	11	352
ČJL 9. roč.	14	557 604	13	479 619	15	1 902	12	1 488
Celkem	**89**	**2 599 301**	**87**	**2 152 699**	**82**	**9 740**	**85**	**7 576**

Hodnocení OÚ ratery bylo u prvního řádného termínu zahájeno 12. a ukončeno 17. dubna 2019. Celkem bylo posouzeno téměř 2,6 milionu odpovědí. U druhého řádného termínu probíhalo hodnocení více než 2,15 milionů odpovědí v období od 17. do 21. dubna 2019. U prvního a druhého náhradního termínu vzhledem k nízkému počtu uchazečů bylo hodnocení OÚ zahájeno 13. května a ukončeno 15. května 2019. Celkem bylo posouzeno více než 17 tisíc odpovědí.

10 Zpracování a předávání výsledků JPZ

V souladu s ustanoveními interních norem proběhlo zpracování psychometrických parametrů výsledků jednotlivých testů. Výsledky analýz byly projednány tzv. ex post validačními komisemi CZVV, jejichž členy jsou vždy tři externí experti. Všechny testy byly shledány validními pro účely, pro které byly připraveny. Zkušební dokumentace včetně klíčů správných řešení a položkových analýz byly předány Nezávislé odborné komisi MŠMT (NOK). Ta na základě předložených materiálů posoudila zkušební dokumentaci a dospěla k závěru, že všechny testy i jednotlivé úlohy byly konstrukčně v pořádku a v souladu s RVP ZV s přihlédnutím k příslušným ročníkům základní školy.

Stanoviska Nezávislé odborné komise MŠMT k testům JPZ 2019

- Všechny úlohy v testech z předmětu matematika a její aplikace a předmětu český jazyk a literatura napříč termíny a jednotlivými variantami podle oborů vzdělání i test jako celek odpovídaly obsahu a formě vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace, respektive Český jazyk a literatura v příslušném Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání ve znění platném ve školním roce 2018/2019 a ve specifikacích.
- Všechny úlohy v testech z předmětu matematika a její aplikace a předmětu český jazyk a literatura napříč termíny a jednotlivými variantami podle oborů vzdělání i test jako celek byly konstrukčně v pořádku. Všechny úlohy byly formulovány jednoznačně, měly jednoznačná správná řešení uvedená v klíči správných řešení. Odpovídaly svou náročností požadavkům kladeným na uchazeče, které jsou v souladu s příslušným Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání podle § 60b odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a se specifikacemi.

Centrum na základě stanovisek ex post validačních komisí CZVV a NOK provedlo závěrečné zpracování výsledků a generování výstupních dokumentů. Dne 28. dubna 2019 byly v IS CERTIS ředitelům škol uvolněny výsledkové sestavy, a to samostatně pro tzv. lepší výsledky v 8 hodin a tzv. horší výsledky v 10 hodin. Následně, po 12 hodině, byly v IS CERTIS dostupné tzv. opravené záznamové archy (OZA), tedy záznamové archy obsahující odpovědi uchazečů, identifikaci elektronicky vytěžených odpovědí uzavřených úloh a barevné vyznačení správných odpovědí uzavřených úloh. U otevřených úloh obsahoval OZA hodnotu dosažitelného bodového zisku a získaného bodového hodnocení. Ředitelé tak měli k dispozici pro účely nahlížení do spisů podrobné informace o řešení didaktického testu a hodnocení každého uchazeče, který se přihlásil ke studiu na jejich školu a didaktické testy JPZ konal.

Pro potřeby rozlišení pořadí uchazečů, kteří dosáhli shodného bodového hodnocení v testech, u nichž k rozlišení pořadí nedošlo ani na základě ředitelem stanovených kritérií, poskytlo CZVV ředitelům jako součást výsledkové sestavy lepších výsledků úspěšnosti v otevřených úlohách a v osmi komplexech úloh. **V testu z českého jazyka se jednalo o následující skupiny (komplexy) úloh označené písmeny A až D:**

A) úlohy ověřující znalost pravidel českého pravopisu,
B) úlohy ověřující vědomosti a dovednosti z oblasti morfologie, syntaxe, slovotvorby, lexikologie a sémantiky,
C) úlohy ověřující porozumění textu,
D) úlohy ověřující vědomosti a dovednosti z oblasti literární, komunikační a slohové výchovy.

V testu z matematiky se jednalo o následující skupiny (komplexy) úloh označené písmeny A až D:

A) úlohy ověřující osvojení znalostí a dovedností v oblasti čísel a operací, u uchazečů o 4leté obory studia a nástavbová studia také v oblasti proměnných,
B) úlohy ověřující osvojení znalostí v oblasti závislostí a vztahů, osvojení dovedností číst a třídit informace a pracovat s daty,
C) úlohy ověřující znalosti a dovednosti v oblasti geometrie v rovině a prostoru,
D) úlohy ověřující dovednost aplikovat vědomosti při řešení nestandardních úloh a problémů.

Zpracování výsledků z náhradních termínů proběhlo obdobným způsobem, jako je uvedeno výše pro termíny řádné.

11 Informační podpora organizace JPZ 2019

11.1.1 Webové stránky Ministerstva školství a Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání

Webové stránky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, respektive Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání byly hlavním zdrojem informací ohledně organizace jednotné přijímací zkoušky. Na webových stránkách www.cermat.cz nalezli návštěvníci od listopadu 2018 zejména odpovědi na nejčastější dotazy, hlavní principy organizace jednotné přijímací zkoušky, specifikace požadavků, kalendář důležitých termínů, testová zadání z předchozích let konání jednotné zkoušky a další informační a užitečné materiály včetně tiskopisů přihlášek ke vzdělávání na střední škole. Záložka Jednotná přijímací zkouška 2019 obsahovala také aktuality a důležité informace k poskytování výsledků, vyhodnocení přijímacího řízení, podání zápisového lístku, možnostem odvolání apod.

Na webových stránkách Centra byly od druhého týdne února 2019 k dispozici rovněž ilustrační testy z českého jazyka a literatury a matematiky pro čtyřleté i víceleté obory vzdělání. Testová zadání didaktických testů byla na webových stránkách zveřejněna vždy po skončení zkoušek v den jejich konání. Klíče správných řešení z řádných a náhradních termínů byly na webových stránkách publikovány společně se zpřístupněním výsledků školám v informačním systému Centra 28. dubna, resp. 20. května 2019.

Informační materiály k jednotné zkoušce byly připravovány průběžně, cílily zejména na uchazeče o vzdělávání a jejich rodiče, ale i na ředitele základních a středních škol, a poskytovaly v přehledné podobě především důležité informace o organizaci JPZ. V průběhu prosince 2018 a ledna 2019 byly publikovány informační materiály k problematice organizace přijímacího řízení pro uchazeče se speciálními vzdělávacími potřebami a uchazeče dlouhodobě pobývající v zahraničí. Tyto informační materiály byly, vedle možnosti stažení na www.msmt.cz a www.cermat.cz, rovněž poskytnuty základním a středním školám. Pro komunikaci se základními a středními školami Centrum využilo možnosti rozesílání hromadných e-mailů.

11.1.2 Facebookový profil Jednotné přijímačky

Již od listopadu 2016 Centrum spravuje oficiální facebookový profil k jednotné zkoušce s názvem „*Jednotné přijímačky*“. Tento profil nabízí jeho uživatelům zejména obecné informace k jednotným přijímacím zkouškám určené pro uchazeče o studium na střední škole a pro jejich rodiče nebo jejich vyučující na základní škole. Cílem facebookového profilu „*Jednotné přijímačky*“ je informovat o důležitých organizačních pravidlech a termínech jednotné zkoušky, odpovídat na dotazy jednotlivých cílových skupin, odkazovat na další informační kanály a materiály a moderovat případné diskuze.

11.1.3 Metodická podpora středním školám

Metodická podpora poskytovaná CZVV středním školám je u JPZ obdobná podpoře při organizaci zkoušky maturitní. Centrum poskytlo v dostatečném předstihu školám tyto metodické materiály:

- Metodický pokyn k přihlašování uchazečů k jednotné zkoušce 2019
    - s bližším postupem týkajícím se uchazečů s doporučením školského poradenského zařízení
- Metodický pokyn pro ředitele škol k přípravě a konání jednotné zkoušky 2019
- Metodický pokyn pro zadávající učitele jednotné zkoušky 2019 v učebně
- Metodický pokyn pro vypořádání omluv, předání výsledků a přihlášení uchazečů k náhradnímu termínu jednotné zkoušky 2019

Metodické materiály byly školám zpřístupněny prostřednictvím informačního systému a o zpřístupnění materiálů byly školy informovány e-mailem.

11.1.4 E-learningové školení pro výchovné poradce základních škol

Centrum poskytlo a zpracovalo náplň školení formou e-learningu pro výchovné poradce základních škol. Organizační stránku školení zajišťoval Národní institut dalšího vzdělávání.

11.1.5 Helpdesk a informační materiály

Školám, uchazečům i jejich rodičům byl každý všední den od 7:30 do 17:00 k dispozici také Helpdesk Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání na tel. čísle 224 507 507 a na e-mailové adrese info@cermat.cz. Oblastní manažeři logistiky a operátoři Helpdesku telefonicky či prostřednictvím e- mailové korespondence odpovídali na dotazy týkající se organizace jednotné zkoušky.

11.1.6 Krajské a školní zprávy

Odborům školství krajských úřadů byly koncem srpna 2019 zaslány tzv. krajské zprávy se souhrnnými výsledky uchazečů v jednotných testech v rámci příslušného kraje. Souhrnné výsledky ve formě tzv. školní zprávy za uchazeče v rámci JPZ byly rovněž na konci srpna 2019 poskytnuty jednotlivým středním školám. Souhrnná výsledková data byla na konci měsíce srpna poskytnuta také základním školám za uchazeče, kteří se na střední školu z příslušné základní školy hlásili.

12 Rozpočet JPZ

Pro rok 2019 je v rozpočtu Centra alokováno na realizaci Jednotné přijímací zkoušky 18,6 mil. Kč.

13 Závěr

Jednotné přijímací zkoušky byly poprvé realizovány v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, v jarním období roku 2017. Konání jednotné přijímací zkoušky bylo povinné pro všechny obory ukončované maturitní zkouškou s výjimkou oborů s talentovou zkouškou (výjimka se netýkala gymnázií se sportovní přípravou). Rok 2019 byl tedy třetím rokem celoplošné realizace jednotné zkoušky.

Pilotní ověřování v letech 2015 a 2016 prokázalo, že existuje proveditelný a spolehlivý systém realizace jednotných testů v rámci přijímacího řízení s využitím nástrojů komplexního informačního systému maturitní zkoušky, i když v rámci pokusného ověřování se ověřoval model s pouze jedním termínem zkoušek. Poznatky získané v rámci pilotních ověřování se tak staly základem pro nastavení modelu JPZ v roce 2017 a zkušenosti z roku 2018 pak pomohly celý systém stabilizovat a úspěšně realizovat JPZ v roce 2019.

Jak ukázal průběh i výsledky JPZ v roce 2019, CZVV se podařilo realizaci JPZ úspěšně zvládnout. Byl připraven požadovaný počet testů a jejich modifikací pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. V relativně krátkém čase byla zvládnuta příprava výroby zkušební dokumentace i její personalizovaný tisk. Podařilo se připravit a realizovat distribuci dokumentace na jednotlivé střední školy. Vlastní testování včetně skenování digitalizovaných dokumentů proběhlo bez významnějších komplikací. Stejně tak byly bez problémů vyhodnoceny výsledky zahrnující posouzení více než 10 milionů odpovědí na otevřené úlohy (otázky bez nabídky odpovědí). V rámci kontroly správnosti výsledků, jednoznačnosti úloh a jejich řešení a posouzení souladu jednotlivých testů s předem definovanou specifikací byly personálně posíleny ex-post validační komise. Všechny testy vykázaly dobré psychometrické parametry a žádná z úloh nebyla klasifikována jako chybná či nevhodná pro JPZ.

Výsledkové sestavy a dokumenty byly ředitelům škol uvolněny v IS CERTIS v předpokládaných termínech.

Potvrdila se zkušenost z let 2017 a 2018, že dvoukolový model JPZ sebou nese velmi výraznou časovou a administrativní zátěž v rámci procesu přijímacího řízení. Dva termíny JPZ výrazně zvyšují nároky na tvorbu zadání, výrobu, distribuci i hodnocení. Nejen, že je v každém roce nutné vytvářet o šest testů v každém předmětu více nad původní ověřený počet, ale je nutné zajistit skoro dvojnásobný objem výroby zkušební dokumentace ve stejném čase jako u pilotního modelu. Navíc se ukazuje (viz níže), že výsledky uchazečů hlásících se na 4leté obory se v 1. a 2. řádném termínu zkoušky výrazně neliší. V průměru sice uchazeči dosahují ve druhém testu lepších výsledků o cca 4 procentní body, ale na výsledném pořadí počítaném z výsledků JPZ v rámci jednotlivých škol se tato skutečnost téměř neprojeví.

Administrativně velmi náročný je i proces přihlašování uchazečů, zejména pak jejich „párování“ pro účely zajištění přenositelnosti výsledků. Konání testů ve dvou termínech přináší zvýšenou zátěž pro střední školy. Jako výraznou komplikaci opětovně vnímají ředitelé škol i počet náhradních termínů a jejich konání až v druhém týdnu měsíce května.

Jednoznačnou podporu ředitelů škol získal návrh CZVV na implementaci elektronické přihlášky, která by výrazně přispěla ke snížení administrativní náročnosti procesu přihlašování a zejména snížila chybovost a s ní související pracnost validace dat.

13.1 Dílčí poznatky

Výsledky uchazečů hlásících se v roce 2019 na **4leté obory** a obory nástavbového studia se v 1. a 2. řádném termínu zkoušky mírně liší. Průměrný % skór z **českého jazyka** sady A byl 55,3 %, sada B celkově dopadla o 3,6 procentní body lépe. Výsledky žáků, kteří konali oba testy, tedy A i B (83 % uchazečů), se liší o 2 procentní body.

V **matematice** byl průměrný % skór sady A 42,0 %, sada B dopadla o něco hůře – 38,7 %. Žáci, kteří konali současně sadu A i B (83 % uchazečů), dopadli v sadě B výrazně hůře (o 6,2 procentního bodu) než v sadě A.

ČJ - 4LETÉ OBORY	KOMBINACE TESTŮ	VZOREK		% SKÓR			
				A	B	C	D
	CELKEM	počet	%	55,3	59,7	45,7	53,1
KONALI POUZE 1 TEST	A	9762	15,4	39,8			
	B	1106	1,7		38,4		
	C	89	0,1			39,5	
	D	9	0,0				36,7
KONALI KOMBINACI TESTŮ	A-B	52145	82,4	58,2	60,2		
	A-D	54	0,1	55,0			57,2
	B-C	41	0,1		51,8	54,9	
	C-D	56	0,1			48,8	51,7
	VZOREK CELK	63262	100	61961	53292	186	119

MA - 4LETÉ OBORY	KOMBINACE TESTŮ	VZOREK		% SKÓR			
				A	B	C	D
	CELKEM	počet	%	42,0	38,7	22,8	34,3
KONALI POUZE 1 TEST	A	9891	15,6	23,1			
	B	1112	1,7		17,8		
	C	91	0,1			16,4	
	D	9	0,0				14,7
KONALI KOMBINACI TESTŮ	A-B	52284	82,3	45,5	39,2		
	A-D	63	0,1	43,1			41,0
	B-C	41	0,1		30,8	31,2	
	C-D	57	0,1			27,0	30,0
	VZOREK CELK	63548	100	62238	53437	189	129

Zkoušku z českého jazyka v náhradních termínech (sady testů C a D) konalo pouze 186, resp. 119 žáků a test dopadl výrazně hůře než testy v termínu řádném. V případě matematiky zkoušku konalo 189, resp. 129 žáků a výsledky jsou obdobně jako u ČJL výrazně horší než testy v řádném termínu.

Na **osmiletá gymnázia** se v roce 2019 přihlásilo celkem 19,6 tis. žáků, což je 16,7 % všech žáků 5. ročníků. Přihlášky na dvě osmiletá gymnázia podaly tři čtvrtiny přihlášených (74 %). V případě osmiletých gymnázií dosahovali uchazeči jak v češtině, tak v matematice výrazně lepších výsledků v testech sady B – u těch, kteří konali JPZ v 1. i 2. řádném termínu byli uchazeči v 2. řádném termínu lepší v českém jazyce o 2,7 bodu (v testu B byla průměrná úspěšnost 53,8 %) a v matematice o 4,8 bodu (průměrná úspěšnost v testu B byla 42,6 %). V náhradních termínech byla celková úspěšnost uchazečů

o obory osmiletých gymnázií jak v matematice, tak v češtině výrazně nižší v porovnání s řádným termínem, testy v náhradních termínech konalo pouze 212 uchazečů.

Ke vzdělávání na **šestiletých gymnáziích** podalo přihlášku celkem 5,6 tis. žáků, což je 5,8 % žáků 7. ročníků. Téměř tři čtvrtiny přihlášených (72 %) podaly dvě přihlášky, a využily tedy oba pokusy v rámci JPZ. V případě těch, kteří konali zkoušky v obou řádných termínech (A i B) jsou výsledky v českém jazyce srovnatelné (56,0 % test A a 56,8 % test B), v matematice dosáhli uchazeči lepších výsledků (o 2,3 bodu) v testech druhého řádného termínu (46,5 %). Vzhledem k tomu, že v náhradních termínech konalo JPZ pouze 72 uchazečů o vzdělávání v šestiletých oborech gymnázií, nemá smysl výsledky v testech v těchto termínech porovnávat.

13.2 Výsledky uchazečů o vzdělávání na středních školách – regionální pohled

Počty a struktura přihlášených do čtyřletých oborů středních škol ukončených maturitních zkouškou v jednotlivých regionech jsou závislé jednak na počtech žáků 9. ročníků, jednak na nabídce středních škol. Určitou výjimkou jsou Hlavní město Praha a Středočeský kraj, kde Praha působí i jako spádové vzdělávací centrum pro Středočeský kraj, zejména pro okresy Praha-východ a Praha-západ.

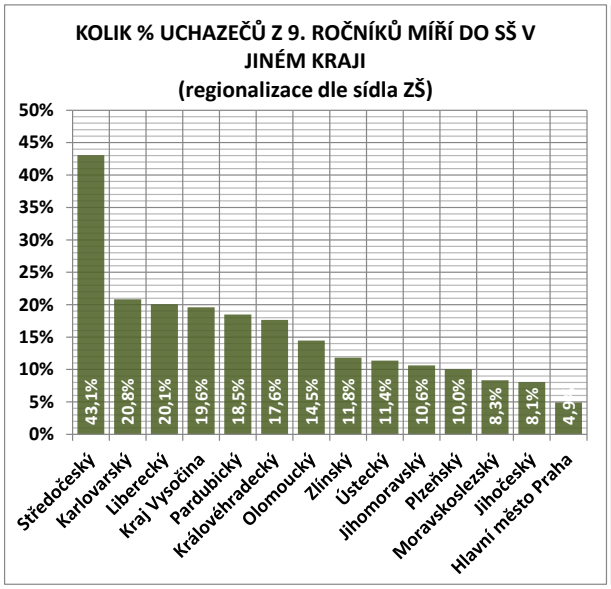

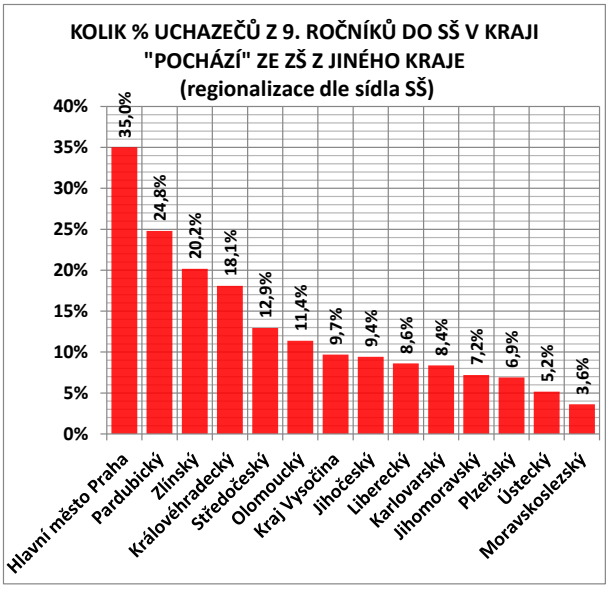

Mezikrajová migrace uchazečů o obory středního vzdělávání ukončeného maturitní zkouškou je patrná z výše uvedených grafů. Regionem s největším odlivem uchazečů směřujících do jiných krajů je Středočeský kraj s 43,1 % uchazečů ze základních škol kraje, kteří se hlásí na střední školy v jiných regionech. Těsně nad 20% hranicí odlivu uchazečů jsou pak kraje Karlovarský a Liberecký. Nejméně uchazečů odchází do jiných krajů v hlavním městě Praze (5 %).

Naopak mezi kraje s nejvyšším přílivem uchazečů z jiných regionů je již zmíněná Praha, kde uchazeči ze základních škol z jiných krajů tvoří 35 % přihlášených, a dále pak kraje Pardubický (24 %) a Zlínský (s 20 % uchazečů). Naopak nejmenší příliv uchazečů z jiných krajů jsme zaznamenali v Moravskoslezském kraji (4 % přihlášených z jiných krajů) a Ústeckém kraji (5 %).

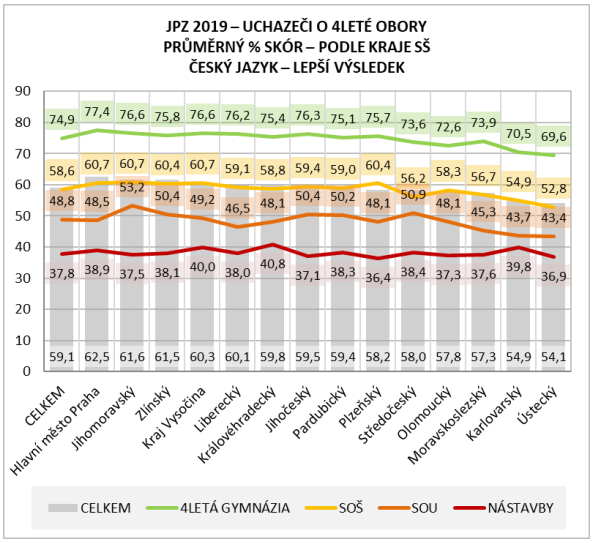

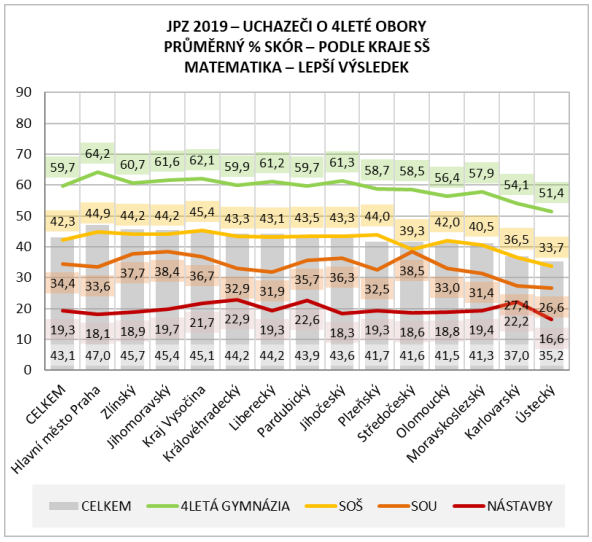

Z pohledu výsledků JPZ v jednotlivých krajích jsou nejlepší uchazeči hlásící se na školy v Praze (62% úspěšnost v českém jazyce a literatuře a 47% úspěšnost v matematice), Jihomoravském (62 % ČJL, 45 % MA) a Zlínském kraji (62 % ČJL a 46 % MA). Naopak nejslabších výsledků u JPZ dosahují uchazeči hlásící se do oborů středních škol ukončených maturitní zkouškou v krajích Ústeckém (54 % ČJL, 35 % MA), Karlovarském (55 % ČJL a 37 % MA) a Moravskoslezském (57 % ČJL a 41 % MA). Je nutné si však uvědomit, že průměrný výsledek v kraji závisí i na skladbě oborů středních škol, resp. na oborové nabídce, což je zřejmé i z výše uvedeného grafu.

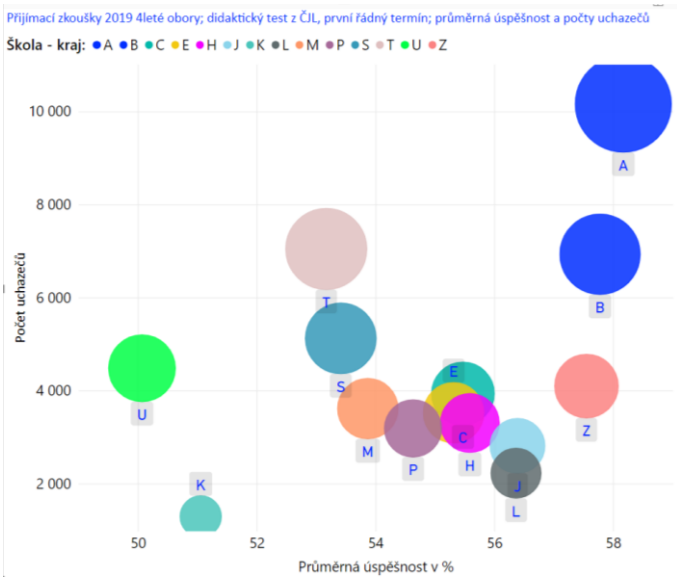

Podrobnější pohled na krajské rozdíly přinášejí i následující grafy[6]. V prvním je uvedeno rozložení průměrné úspěšnosti a počtu uchazečů konajících didaktický test z ČJL v prvním kole, prvním termínu jednotných přijímacích zkoušek v roce 2019. Výrazně větší počet uchazečů konal test v Hlavním městě Praha, v Moravskoslezském a Jihomoravském kraji. Naopak, nejmenší počet uchazečů se testu účastnil v Libereckém a Karlovarském kraji. Nejslabších výsledků dosáhli uchazeči v Ústeckém a Karlovarském kraji, nejlepších výsledků v Hlavním městě Praze a Jihomoravském kraji.

[6] *Pro označení jednotlivých krajů jsou použita první písmena SPZ: A=Hlavní město Praha; B=Jihomoravský kraj; C=Jihočeský kraj; E=Pardubický kraj; H=Královéhradecký kraj; J=Kraj Vysočina; K=Karlovarský kraj; L=Liberecký kraj; M=Olomoucký kraj; P=Plzeňský kraj; S=Středočeský kraj; T=Moravskoslezský kraj; U=Ústecký kraj; Z=Zlínský kraj.*

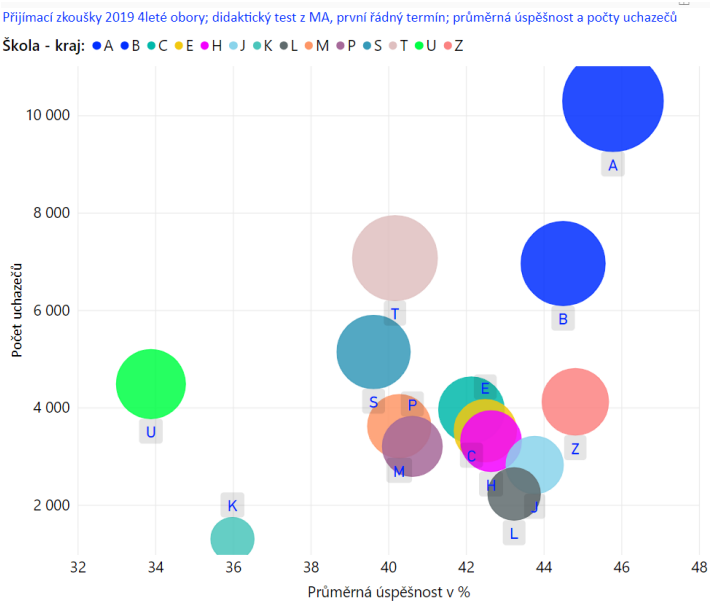

Rozložení průměrné úspěšnosti a počtu uchazečů v didaktickém testu z matematiky je shodné v počtu uchazečů. Ani rozložení průměrné úspěšnosti se od hodnot v ČJL příliš neliší. Pouze Jihomoravský kraj vykázal v MA relativně slabší výsledky než v ČJL.

Vysokou míru rozdílnosti výsledků v jednotlivých didaktických testech, tentokrát z pohledu jednotlivých škol, ukazují následující dva grafy. V obou je jako příklad zvoleno porovnání počtu žáků a jejich průměrné úspěšnosti v rámci jedné školy (jednoho REDIZO – lokace školy je určena jejím sídlem), a to v kraji s nejvyšší úspěšností – v Hlavním městě Praze (A) – a v kraji s úspěšností nejnižší – Ústeckém kraji (U). Průměrné úspěšnosti se u didaktického testu z českého jazyka a literatury v jednotlivých školách pohybovaly v rozmezí od cca 32 % do cca 80 % a u didaktického testu z matematiky od cca 8 % do cca 78 %. Mezikrajový rozdíl je patrný více v matematice, kde se v oblasti s průměrnou úspěšností nad 60 % vyskytují pouze školy z Hlavního města Prahy. Z rozložení pozic jednotlivých škol je zřejmá celkově nižší úspěšnost škol Ústeckého kraje. Nicméně i v něm jsou školy s velmi dobrými výsledky.

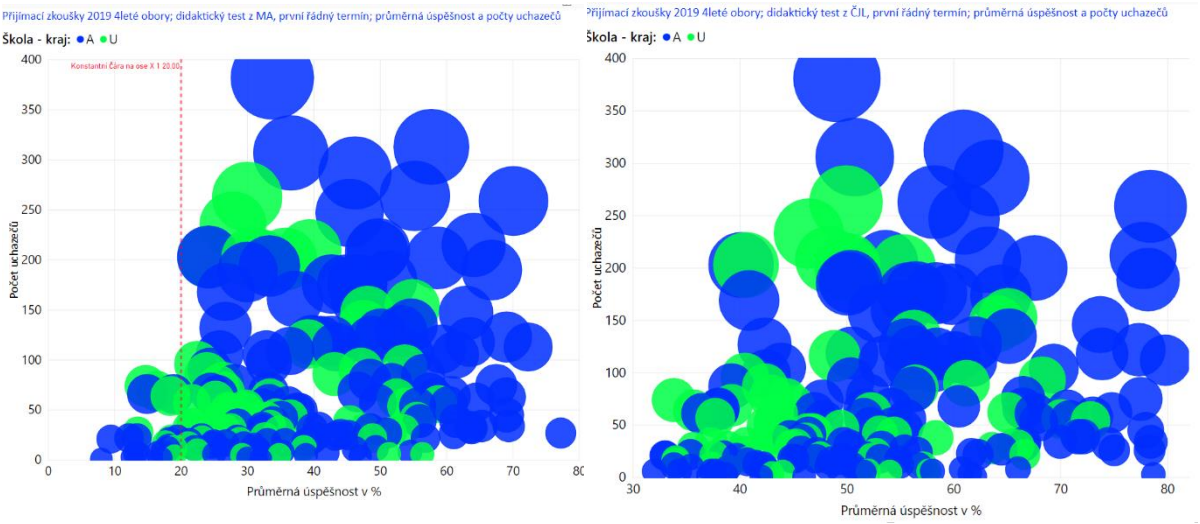

13.3 Relace MZ2019 a JPZ2015

Porovnání individuálních výsledků z testů jednotných přijímacích zkoušek (JPZ) s výsledky u maturitní zkoušky (MZ) mohou do budoucna představovat významné kvantitativní kritérium pro analýzu vzdělávacího procesu na úrovni jednotlivých škol a oborů vzdělání. Od roku 2021 bude možné takto analyzovat celou populaci maturantů čtyřletých oborů. Již nyní lze porovnat výsledky žáků v maturitním didaktickém testu z předmětů matematika (MA) a český jazyk a literatura (ČJL) konaných v roce 2019 s výsledky z pokusného ověřování JPZ v roce 2015. U ČJL se jedná o vzorek zahrnující 21 339 žáků, u matematiky pak o 5 341 žáků.

13.3.1 Český jazyk a literatura – relace MZ2019 a JPZ2015

Relace výsledků v ČJL je zobrazena na následujícím grafu. Modré přímky představují hodnoty cut off score pro MZ (44 %) a zelená vodorovná přímka reprezentuje navrženou hodnotu minimální úspěšnosti pro test z ČJL (40 % – této hodnoty by měli dosáhnout žáci, aby prokázali alespoň minimální požadované znalosti). V pravém horním kvadrantu vymezeném svislou modrou přímkou v úrovni 44 % a zelenou vodorovnou přímkou v úrovni 40 % se nacházejí žáci, kteří prokázali alespoň minimální požadovanou úroveň u JPZ, tak uspěli u MZ. V levém dolním kvadrantu pak zůstali žáci neúspěšní v obou testováních. Pravý dolní kvadrant náleží žákům úspěšným u MZ, kteří byli přijati ke studiu přesto, že nedosáhli na deklarovanou minimální úroveň vědomostí a dovedností (pro JPZ není minimální úroveň úspěšnosti zákonem stanovena). A nakonec, v levém horním kvadrantu se nachází žáci, kteří sice u JPZ minimální požadované znalosti prokázali, ale v didaktickém testu v jarním zkušebním období MZ v roce 2019 neuspěli. Červená tečkovaná čára představuje regresní přímku. Její parametry jsou zobrazeny v pravém horním rohu grafu. Korelace obou sad výsledků, průměrné procentní skóry a procentní hodnoty neúspěšnosti (při použití výše uváděných minimálních úrovní úspěšnosti) uvádí tabulka v levém horním rohu grafu. Představený graf zpracovaný pro jednotlivé školy, eventuálně obory, může být dobrým začátkem pro odbornou analýzu příčin případných neúspěchů a kvality samotného vzdělávacího procesu. V dalším grafu jednotlivé křivky četností úspěšnosti zobrazují rozložení úspěšností žáků zařazených do čtyř skupin. Jsou jimi žáci, kteří konali test z ČJL v JPZ 2015 (Všichni JPZ2015), žáci kteří konali test z ČJL v JPZ 2015 a konali i test z ČJL v MZ 2019 (JPZ – konali MZ2019), žáci kteří konali test z ČJL v JPZ 2015 a nekonali test z ČJL v MZ 2019 (JPZ – nekonali MZ2019) a nakonec žáci, kteří konali test z ČJL v MZ 2019 a zároveň konali i test v JPZ 2015 (MZ2019 – konali JPZ).

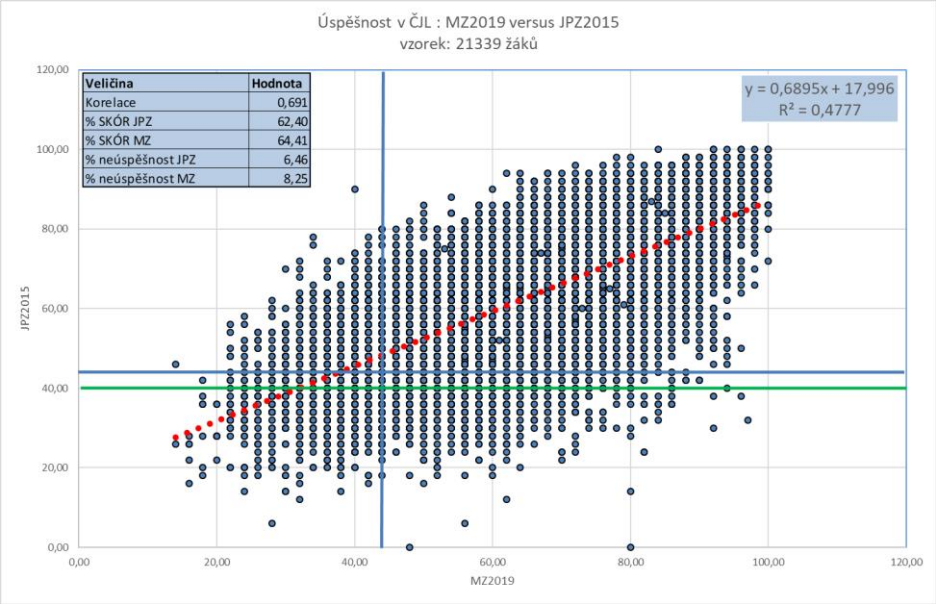

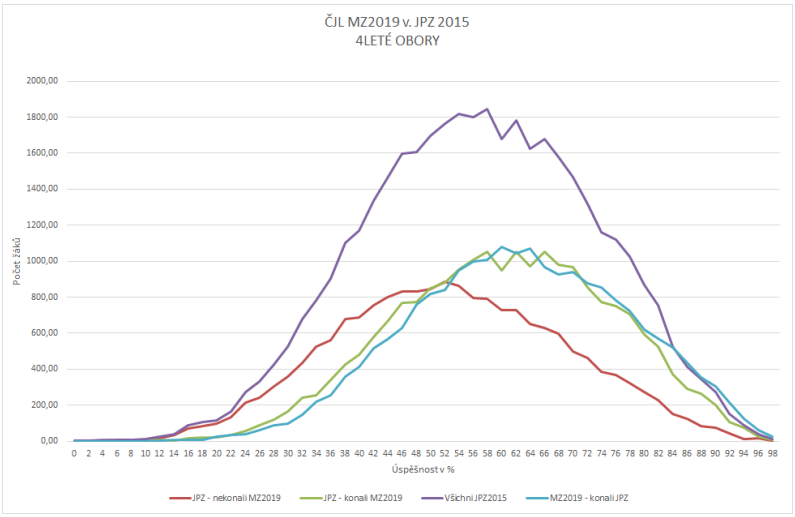

Nelze přehlédnout, že výsledky žáků, kteří konali jak JPZ, tak MZ, jsou co do rozložení četností úspěšnosti velmi podobné. Rozdíl průměrné úspěšnosti mezi MZ a JPZ za všechny konající je dva procentní body (viz následující tabulka). U jednotlivých skupin oborů uvedených v tabulce se tento

rozdíl pohybuje v rozmezí od 1,37 do 2,68 procentních bodů. Výjimku tvoří žáci oborů L0 netechnických (UOS), kteří dosáhli v MZ v průměru horšího výsledku než u JPZ. Je nutné si uvědomit, že sama hodnota rozdílu není měřítkem přidané hodnoty, ovlivňuje ji konstrukce testů. Zajímavé informace přináší spíše její relativní hodnota. Do jisté míry ukazuje, jak se s nárůstem požadavků mezi základní školou a střední školou jednotlivé oborové skupiny vypořádaly. U ČJL se zdá, že, byť z jiného základu, dosahují jednotlivé oborové skupiny téměř stejných posunů.

Obory	Průměrné úspěšnosti v %				
	JPZ – nekonali MZ2019	JPZ – konali MZ2019	Všichni JPZ2015	MZ2019 – konali JPZ	MZ – JPZ (konající)
Všechny	**54,71**	**62,40**	**58,85**	**64,40**	**2,00**
GY4	67,42	73,25	70,93	75,19	1,94
LYC	60,18	64,59	62,63	66,85	2,26
ST1	51,54	58,71	55,45	60,84	2,13
ST2	47,98	53,89	50,77	55,26	1,37
SEK	55,03	58,88	57,21	61,56	2,68
SZD	48,98	55,75	52,43	57,44	1,68
SZE	48,06	55,89	52,14	57,75	1,86
UOS	45,53	52,43	48,26	52,25	-0,18

Pro úvahy o úrovni vypovídací schopnosti uvedené analýzy je dále v textu zařazena tabulka obsahující počty žáků zahrnutých do jednotlivých porovnávaných skupin.

Obory	Počty žáků				
	JPZ – nekonali MZ2019	JPZ – konali MZ2019	Všichni JPZ2015	MZ2019 – konali JPZ	Konali MZ2019 *)
Všechny	**18 256**	**21 338**	**39 594**	**21 338**	**35 218**
GY4	4 274	6 480	10 754	6 480	11 671
LYC	1 265	1 580	2 845	1 580	3 449
ST1	4 000	4 798	8 798	4 798	8 701
ST2	648	580	1 228	580	1 418
SEK	1 105	1 437	2 542	1 437	3 888
SZD	1 174	1 223	2 397	1 223	2 391
SZE	879	960	1 839	960	1 997
UOS	813	533	1 346	533	1 703

**) V řádném termínu*

13.3.2 Matematika – relace MZ2019 a JPZ2015

Vztah mezi úspěšností v MZ2019 a JPZ2015 v předmětu matematika je zobrazen v následujícím grafu. Modrá svislá přímka představuje hodnotu cut off score pro MZ (33 %) a modrá vodorovná přímka reprezentuje navrženou hodnotu minimální úspěšnosti pro test z MA v JPZ (20 % – této hodnoty by

měli dosáhnout žáci, aby prokázali alespoň minimální požadované znalosti). Zelená vodorovná přímka je umístěna na hodnotě 33 % odpovídající minimální úrovni úspěšnosti pro MZ. V pravém horním kvadrantu vymezeném svislou modrou přímkou v úrovni 33 % a modrou vodorovnou přímkou v úrovni 20 % jsou umístěni žáci, kteří uspěli jak u JPZ a prokázali alespoň minimální úroveň požadovaných znalostí, tak uspěli u MZ. V levém dolním kvadrantu pak zůstali žáci neúspěšní v obou testováních. Pravý dolní kvadrant náleží žákům úspěšným u MZ, kteří byli přijati ke studiu i přesto, že nedosáhli na deklarovanou minimální úroveň vědomostí a dovedností v JPZ (pro JPZ není minimální úroveň úspěšnosti zákonem stanovena). A nakonec, v levém horním kvadrantu se nachází žáci, kteří sice u JPZ prokázali alespoň minimální požadovanou úroveň znalostí z matematiky, ale v didaktickém testu z MA v rámci jarního zkušebního období MZ v roce 2019 byli neúspěšní. Červená tečkovaná čára představuje regresní přímku. Její parametry jsou zobrazeny v pravém horním rohu grafu. Korelace obou sad výsledků, průměrné procentní skóry a procentní hodnoty neúspěšnosti (při použití výše uváděných minimálních úrovní úspěšnosti) uvádí tabulka v levém horním rohu grafu. Představený graf zpracovaný pro jednotlivé školy eventuálně obory může být, stejně jako u ČJL, dobrým začátkem pro odbornou analýzu příčin případných neúspěchů a kvality samotného vzdělávacího procesu.

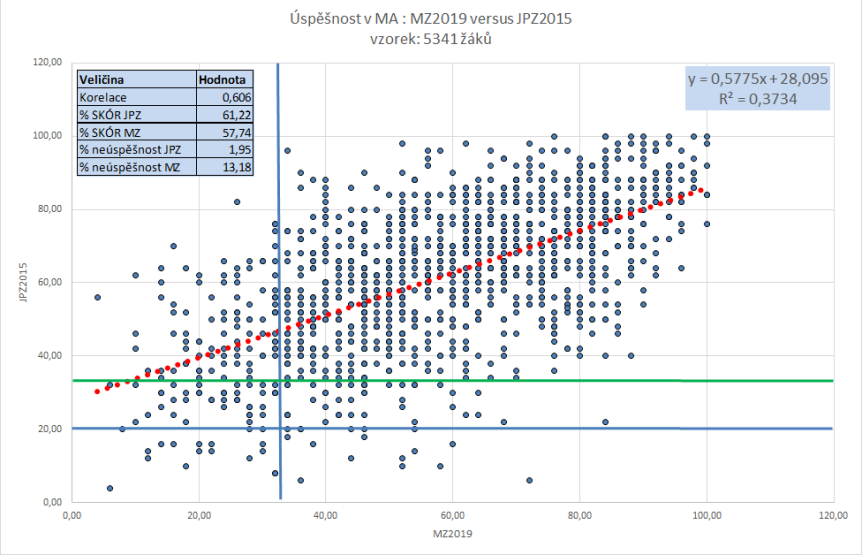

V následujícím grafu jednotlivé křivky četností úspěšnosti zobrazují rozložení úspěšností žáků rozdělených do čtyř skupin. Jsou jimi žáci, kteří konali test z MA v JPZ 2015 (Všichni JPZ2015), žáci kteří konali test z MA v JPZ 2015 a konali i test z MA v MZ 2019 (JPZ – konali MZ2019), žáci kteří konali test z MA v JPZ 2015 a nekonali test z MA v MZ 2019 (JPZ – nekonali MZ2019) a nakonec žáci, kteří konali test z MA v MZ 2019 a zároveň konali i test v JPZ 2015 (MZ2019 – konali JPZ). Nelze přehlédnout, obdobně jako u ČJL, že výsledky žáků, kteří konali jak JPZ, tak MZ, jsou co do rozložení četností úspěšnosti velmi podobné. Oproti ČJL vykazují porovnávaní žáci u všech oborových skupin lepší výsledky u JPZ než u MZ. Rozdíl průměrné úspěšnosti mezi JPZ a MZ za všechny konající dosáhl hodnoty 3,47 procentního bodu (viz následující tabulka). U jednotlivých skupin oborů uvedených v tabulce se tento rozdíl pohybuje v rozmezí 0,25 až 15,00 procentních bodů. Jak již bylo uvedeno u ČJL, sama hodnota rozdílu není měřítkem přidané hodnoty, ovlivňuje ji např. rozdíl v konstrukci testů. Zajímavé informace přináší spíše

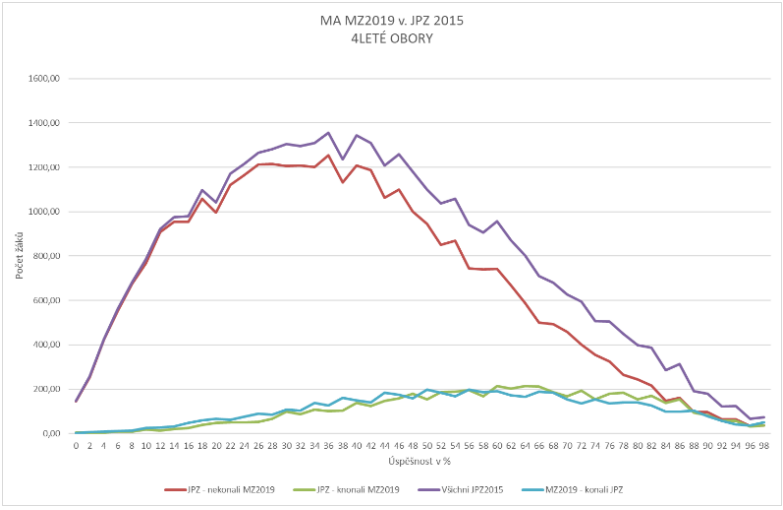

její relativní hodnota (porovnání mezi skupinami oborů). Do jisté míry ukazuje, jak se s nárůstem požadavků mezi základní školou a střední školou jednotlivé oborové skupiny vypořádaly. U MA, na rozdíl od ČJL, jsou mezi obory významné rozdíly. Zdá se, že v MA tradičně slabší obory nejsou s to obtížnější středoškolskou látku s žáky dostatečně probrat a procvičit. Chybí vzdělávací potenciál, mnohdy kvalitní učitelé a dostatek času.

Obory	Průměrné úspěšnosti v %				
	JPZ – nekonali MZ2019	JPZ – konali MZ2019	Všichni JPZ2015	MZ2019 – konali JPZ	JPZ – MZ (konající)
Všechny	**40,25**	**61,21**	**43,12**	**57,74**	**3,47**
GY4	55,11	72,10	58,32	67,13	4,98
LYC	43,95	60,34	46,43	60,09	0,25
ST1	41,54	57,87	45,03	55,70	2,18
ST2	30,72	47,40	32,67	44,04	3,36
SEK	37,92	49,89	38,74	46,40	3,48
SZD	30,29	47,50	30,81	38,33	9,17
SZE	31,55	45,42	32,95	43,73	1,69
UOS	24,81	47,05	25,47	32,05	15,00

Pro úvahy o úrovni vypovídací schopnosti uvedené analýzy je dále v textu zařazena tabulka obsahující počty žáků zahrnutých do jednotlivých porovnávaných skupin. Z ní je mimo jiné patrno, že se počty žáků v jednotlivých oborových skupinách výrazně liší. Matematiku u MZ si volí stále menší procento maturantů. Tím se, na rozdíl od ČJL značně snižuje relevance výsledků analýzy.

Obory	Počty žáků				
	JPZ – nekonali MZ2019	JPZ – konali MZ2019	Všichni JPZ2015	MZ2019 – konali JPZ	Konali MZ2019 *)
Všechny	**34 191**	**5 431**	**39 622**	**5 431**	**8 522**
GY4	8 727	2 034	10 761	2 034	3 268
LYC	2 417	431	2 848	431	700
ST1	6 920	1 882	8 802	1 882	3 214
ST2	1 085	144	1 229	144	302
SEK	2 370	174	2 544	174	381
SZD	2 327	72	2 399	72	136
SZE	1 655	186	1 841	186	372
UOS	1 307	40	1 347	40	149

**) v řádném termínu*

13.4. Doporučení pro vzdělávací systém

Z posouzení výsledků JPZ za dosud realizované tři ročníky a s přihlédnutím k výsledkům MZ vyplynula následující doporučení pro vzdělávací systém:

13.4.1 V oblasti kvality vzdělávání:

1. Posílit průběžnou kontrolu kvality výuky (na základě měření výkonu žáků).

   Že externí motivace v podobě jednotné přijímací zkoušky má vliv na intenzitu přípravy uchazečů o prestižní obory a školy je mimo jakoukoli pochybnost. Zkušenosti ředitelů škol navíc

ukazují, že i tam, kde je nabídka vyšší než poptávka, přispívají jednotné přijímací testy ke zvýšení připravenosti uchazečů ke studiu. Učitelé středních škol, zejména v matematice, se v menší míře setkávají s naprostou absencí vědomostí a dovedností žáků prvních ročníků, než tomu bylo v období před zavedením JPZ.

2. Hledat cesty zvýšení kvality vzdělávání v oblasti komunikačních dovedností v mateřském jazyce, jejichž tristní úroveň ukazují zejména výsledky maturitních zkoušek konaných formou písemné práce.

3. Posílit hodinové dotace matematiky na druhém stupni ZŠ.

Didaktické testy z matematiky k přijímacím zkouškám na SŠ pro žáky z devátých ročníků obsahují řadu úloh, které ověřují právě minimální úroveň osvojení znalostí a dovedností očekávaných při vstupu na střední školu. Pokud chceme, aby na oborech SŠ zakončených maturitní zkouškou mohlo studovat např. 80 % žáků konajících přijímací zkoušky, pak by alespoň některé z těchto úloh, které odpovídají minimálním očekávaným výstupům, mělo zvládnout nejméně 80 % žáků u přijímacích zkoušek. Tak vysoké úspěšnosti nebylo v žádné ze základních úloh u přijímacích zkoušek dosaženo. Např. správně určit, kolikrát je jedno číslo menší než jiné číslo, dokáže necelých 40 % testovaných žáků. Dělit desetinnými čísly zvládá 30 % testovaných žáků, upravit zlomek dokáže necelých 55 % testovaných žáků, vynásobit lineární členy a sčítat mnohočleny dokáže asi 45 % testovaných žáků, s převody jednotek nemá problém opět necelých 50 % žáků, sestavit jednoduchý výraz dokáže asi 45 % testovaných žáků a obdobné je to i při práci s procentovým počtem. S nejjednodušším geometrickým zobrazením si poradí asi 40 % testovaných žáků apod. Obtížnější úlohy pak zvládá mnohem menší podíl testovaných žáků.

13.4.2 V rámci konceptu vzdělávacího systému:

1. Řešit problém středních škol, který spočívá ve stále se zvyšující obtížnosti vyrovnání se s velmi rozdílnou a často prokazatelně nízkou úrovní vědomostí a dovedností absolventů základních škol, a to zejména v matematice a v úlohách v testu z českého jazyka a literatury souvisejících s čtenářskou gramotností.
    a. Ověřit a v rámci vzdělávání pedagogů nabídnout efektivní metody výuky.
    b. V rámci reformy financování podpořit výuku v menších skupinách (dělení hodin, apod.).
    c. Stanovit jednoznačné požadavky na úroveň vědomostí a dovedností v uzlových bodech vzdělávací dráhy.
2. Kariérové poradenství – podpořit rodiče a žáky při rozhodování o další cestě vzdělávacím systémem (po ZŠ a v rámci prvních ročníků SŠ).
3. Zvýšit platy učitelů, posílit pravomoci ředitelů a současně uložit zřizovatelům kontrolu práce ředitelů.
4. Hledat cesty zlepšení propustnosti vzdělávacího systému zavedením středního stupně vzdělání bez maturity.

13.4.3 V rámci řešení lokálních disproporcí výsledků vzdělávání:

1. Analyzovat příčiny lokální determinovanosti špatných výsledků přijímacích i maturitních zkoušek a poskytnout zřizovatelům relevantní údaje a doporučení (oborová struktura, optimalizace škol atd.).

Samostatnou kapitolu by měla tvořit průprava pro společné vzdělávání, a to jak pro správnou identifikaci mimořádně nadaných žáků, tak i žáků vyžadujících specifické přístupy a metody vzdělávání.

14 Přílohy

14.1 Příloha č. 1 – Komentovaná analýza účasti a výsledků (samostatný soubor)

Komentovaná analýza účasti a výsledků JPZ 2019 je samostatnou přílohou této zprávy.

14.2 Příloha č. 2 – Seznam zkratek

A/B	označení termínu konání Jednotné přijímací zkoušky (A – 1. řádný termín, B – druhý řádný termín)
C4	testy JPZ z českého jazyka a literatury pro čtyřleté obory a obory nástavbového studia
C6	testy JPZ z českého jazyka a literatury pro šestiletá gymnázia
C8	testy JPZ z českého jazyka a literatury pro osmiletá gymnázia
CJL	český jazyk a literatura
CZVV	Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání
DDT	Datový a digitalizační terminál
JPZ	Jednotná přijímací zkouška
JZS	jednotné zkušební schéma
LYC	obory lyceum
M4	testy JPZ z matematiky pro čtyřleté obory a obory nástavbového studia
M6	testy JPZ z matematiky pro šestiletá gymnázia,
M8	testy JPZ z matematiky pro osmiletá gymnázia
MA	matematika
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NOK	nezávislá odborná komise MŠMT
OÚ	otevřené úlohy
OZA	opravené záznamové archy
RDC	Řídící a dohledové centrum CZVV
RVP ZV	Rámcový vzdělávací program základního vzdělávání
SČ MZ	společná část maturitní zkoušky
SEK	ekonomické obory SOŠ (obory typu M)
ST1	technické obory SOŠ (obory typu M)
ST2	technologické obory SOŠ (obory typu M)
SZD	zdravotnické obory SOŠ (obory typu M)
SZE	zemědělské obory SOŠ (obory typu M)
UOS	netechnické obory SOU (obory typu L0)
SP	uchazeči, jejichž mateřským jazykem je český znakový jazyk
SŠ	střední škola
ŠPZ	školské poradenské zařízení
SVP	speciální vzdělávací potřeby
TPKC	Tiskové, produkční a kompletační centrum CZVV
ZP_A	uchazeči se zrakovým postižením, kteří potřebují pouze zvětšení písma, nepožadují obsahové úpravy ZD (jsou schopni rýsovat a číst zvětšené obrázky)
ZP_B	uchazeči se zrakovým postižením, pro něž je čtení obrázků a rýsování smyslově nedostupné
ZP_BR	uchazeči s požadavkem na ZD v braillském písmu
ZŠ	základní škola